

Szakkörszervezés módszertana sorozat

VII. rész:

**A szakkörszervezés általános módszertani
alapvetései**

Dr. Juhász Erika – Závogyán Magdolna

Lakitelek

2022

Szakkörszervezés módszertana sorozat

Kiadó: Nemzeti Művelődési Intézet

Felelős kiadó: Závogyán Magdolna, ügyvezető

Sorozatszerkesztő: Dr. Juhász Erika – Závogyán Magdolna

ISSN 2786-3336 (Online)

ISSN 2786-3344 (Nyomtatott)

VII. rész: Dr. Juhász Erika – Závogyán Magdolna: A szakkörszervezés általános módszertani alapvetései

A kötetben található feladatokhoz, gyakorlatokhoz hozzájárultak továbbá: Deák Orsolya, Hornyák Annamária, Kállay Gyula Zoltán, Pete Nikoletta, Szabó-Nagy Csilla

Technikai szerkesztés: Zelei-Pintér Magdolna

Tördelés, borító: Süle Mihály

Nyelvi lektorálás: Kasnyik Kata

© Nemzeti Művelődési Intézet

Lakitelek, 2022.

Tartalomjegyzék

Előszó: Hímző köröktől A Szakkör programig.....	4
A szakkör-szervezés módszertani alapjai	7
Az előzmények.....	7
A tervezés-szervezés 10 kérdésének módszere	8
A tervezés-szervezés 10 kérdése mentén történő szakkör-szervezés	9
A szakköri folyamat	19
A szakkörzáró kiállítás	21
A napokra bontott szakköri tematika felépítése	23
Javaslat az 1. szakköri foglalkozási napra	25
Szakkörnyitó és szakkörzáró közösségi gyakorlatok	30
Javasolt nyitó feladatok szakköri foglalkozásokhoz	31
Javasolt záró feladatok szakköri foglalkozásokhoz.....	40
Felhasznált források	49

Előszó: Hímző köröktől A Szakkör programig

A mostani kötet sorozatot létrehívó, közösségi aktivitásra ösztönző fejlesztő program egy hosszú, mondhatni évtizedes szakmai munka gyümölcse.

A Nemzeti Művelődési Intézet a kulturális ágazat stratégiai intézményeként a közművelődési intézmények, közösségi színterek szakmai munkájához nyújt módszertani segítséget, módszertani mintaprogramokat valósít meg, szakmai tanácsadást végez, helyi közösségépítő és társadalomfejlesztő folyamatokat indít el, részt vesz a közművelődési szakemberek szakmai képzésében, továbbképzésében. A 19 megyei igazgatósággal rendelkező kultúrstratégiai intézmény kiemelt feladata, hogy támogassa a Kárpát-medence magyarságát a páratlanul gazdag magyar kultúra átörökítésének és folytonosságának megtartásában, és az értékeiket, hagyományait ismerő, gyökereikhez ragaszkodó közösségek szervezésében.

A Nemzeti Művelődési Intézet a Népművészeti Egyesületek Szövetségének együttműködésével 2013–2015 között az ország több megyéjében „Újra öltünk, örökítünk” névvel hímző szakköröket indított, elsősorban kis településeken. A térség hímzőkultúráját a fiatalabb generációknak visszatanító program 12 megye 55 településén, valamint 2 határon túli településen segítette elő a népi hímzőkultúra újjáéledését, továbbadását. Mindeközben a hímző körök tagjai igazi közösségé kovácsolódtak. A legtöbb településen a szakköri tevékenységén túl más folyamatokban is együttműködtek.

Mintaprogramként indította el 2013-ban a Nemzeti Művelődési Intézet az országos *Kulturális Közfoglalkoztatási Programját* is, amely későbbi öt éve alatt a tervezettnél is eredményesebben valósult meg: közel 30 000 közfoglalkoztatottból majdnem 9000 fő helyezkedett el már a program ideje alatt az elsődleges munkaerőpiacon. A folyamat keretében a résztvevők bekapcsolódhattak a kulturális közösségszervezés alapjai szakmai képzésbe, majd az ötödik programban a kulturális közfoglalkoztatottak számára népi kézműves program megvalósítására is sor kerülhetett, ugyancsak a Népművészeti Egyesületek Szövetségének szakmai mentorálásával. Ez utóbbi képzés megismertette a kulturális közfoglalkoztatottakkal a népi kézművesség egyes területeit, érzékenyítő, szemléletformáló alkalmakkal felkeltette a népi kézműves foglalkozások iránti figyelmet, és egyben fel is mérte az e tevékenységek iránti települési igényeket.

A Nemzeti Művelődési Intézet *Kapunyitogató Programja* a bezárt művelődési házak ajtajait tárta újra szélesre; a Pajtaszínház Program a színjátszó közösségeket szólította meg; a Komatál Program pedig a rokon, baráti, szomszédosági kapcsolatokat erősítette a komatáladás hagyományának felelevenítésével.

A 2021 novemberében befejeződő *Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Program* keretében több mint 2000 fő foglalkoztatására és közel 1800 fő képzésére nyílt lehetősége a Nemzeti Művelődési Intézetnek a Magyarország Kormánya által biztosított támogatásnak köszönhetően. A közép- vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező szakemberek közösségi színtereken és közművelődési intézményekben látják el a szakmai feladatokat: támogatják a helyi közösségek működését, szervezik a települési programokat, hozzájárulnak a helyi értékek és hagyományok feltárásához, megismeréséhez és azok mindennapi aktív megéléséhez.

A Nemzeti Művelődési Intézet és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége közös együttműködéseként 2020 első hónapjaiban indított fejlesztés, **A Szakkör** felület (<https://aszakkor.hu/>) interaktív online eszközökkel, új célközönség, többek között az ifjúság és a felnőtt korosztály bevonásával támogatja ugyanezen célokat. A felület a hagyományos szakköri tevékenységek egyes fázisaiba az internet segítségével vonja be a látogatókat, videókon keresztül díjmentesen biztosít lehetőséget a szakköri tevékenységek kipróbálására, az azokban való elmélyedésre. A Szakkör felület segítő kezet nyújt mindazoknak, akik területileg – akár mozgásuk korlátozása, vagy a földrajzi távolságok miatt – nem érnek el tevékenységi formákat, és azoknak is, akik bátortalanabbak a közösségi aktivitások terén, vagy még nem döntöttek el, hogy milyen közösséghez csatlakozzanak.

A felület az online és az offline világ közötti hídként, közösségi átjáróként szólította meg az embereket, amely célokat 2020 tavaszán a koronavírus-járvány több ponton felülírt: a személyes, jelenléti részvétellel zajló szakköri részvétel lehetősége jó időre háttérbe szorult.

A Nemzeti Művelődési Intézet – felismerve az emberek bezártságát, és közösségi és személyes kapcsolatokban meggyengült mindennapjait, valamint az iskoláskorú gyermeket nevelő családok nehézségeit – a koronavírus-járvány időszakában az új fejlesztést még szélesebb körben népszerűsítette és az online térre koncentrált: települési döntéshozókat, intézményeket, civil szervezetek szólított meg, ajánlva a felület aktivitásra ösztönző lehetőségeit. **A Szakkör online tudásmegosztó felület** (<https://aszakkor.hu/>) a felhasználóknak a járvány embert próbáló időszakában aktív, tevékeny szakköri foglalkozásokat nyújtott, majd segítette a pandémia enyhülése után az online térből a személyes jelenléttel megvalósuló közösségi életbe is visszavezetni az értékalapú művelődésre vágyó polgárokat.

Ezek a célok vezérelték a 2021 őszén megvalósuló felhívás közzétételét is, amelyet a Közösségi Élet Újrarendezéséért Felelős Operatív Törzs egyetértése mellett Magyarország Kormányának támogatásával a művelődő közösségek jelenléti részvétellel megvalósuló szakköreinek erősítése céljából hirdetett meg a Nemzeti Művelődési Intézet. A szakkörök eszköz- és alapanyag-szükségletét biztosító szakkörtámogatási felhívásra több mint 1500 szakkör indításával jelentkeztek a települések közösségi színterei, közművelődési intézményei, így közel 7500 fő részvételével indult országsszerte szakkör (első körben nemezelés, gyöngyfűzés, hímzés, csipkeverés, vesszőfonás, mézeskalács-készítés témákban). A szakkörszervezés módszertana sorozat ezeknek a szakköröknek a megvalósítását támogatja módszertani útmutató gyanánt. A sorozatindító füzet a nemezelő szakkört szervező szakemberek számára készült, ezt követte a gyöngyfűzés, a mézeskalács-készítés, a vesszőfonás, a hímzés, a csipkeverés, a jelenlegi kötet pedig azokat az általános alapvetéseket tartalmazza, amellyel bármely szakkör szervezői követhető és adaptálható segítséget kapnak.

A szakkörtámogatási programot a Nemzeti Művelődési Intézet 2022-ben is folytatja, így újabb településeknek és közösségeknek van lehetősége csatlakozni az online és jelenléti formában is elérhető és folyamatosan bővülő szakköri kínálatához. A 2022/2023-as szakköri évben már **15 szakág** közül választhatnak az érdeklődők: a tavalyi **hímzés, csipkeverés, nemezelés, vesszőfonás, mézeskalács-készítés és gyöngyfűzés** mellett a **tojásfestés táji sajátosságai, a bútorfestés, a csuhé, az éremgyűjtés, a gyertyaöntés, a kötés gyönggyel, a makramé, a papírfonás, és a quilling** eszköz- és alapanyagigényére lehetett jelentkezni. Ezzel a támogatási lehetőséggel minden település közösségi színtere és közművelődési intézménye élhetett idén

is, amelynek köszönhetően közel 2500 közösségi aktivitást erősítő szakkör indulhat nemcsak Magyarországon, hanem Kárpát-medence-szerte, majd 12500 résztvevővel – erősítve a közösségi életet, támogatva a települések népességmegtartását, illetve a helyi és nemzeti identitás mindennapi megélését.

A Nemzeti Művelődési Intézet Magyarország Kormányának támogatásával koordinálja a szakkörök alapanyag- és eszközszükségleteinek biztosítását és kiszállítását, de a térítésmentesen elérhető mennyiség elosztásán kívül egy **webáruház** is üzemeltet (<https://webshop.aszakkor.hu/>), amelyen keresztül nemcsak ötfős, de akár egy szakköri tag részére összeállított csomag is elérhető. Ez abban az esetben is segítség lehet a közművelődési intézményeknek, ha a sikeres toborzás során több mint 5, esetleg 7 vagy 8 fő jelentkezett a szakköri csoportba. Ekkor mérlegelés után eldönthető, hogy pár darab egyes csomagot, vagy akár egy újabb öt fős alapanyagcsomagot rendelnek meg az online áruházból, ahol mind a 15 szakág alapkínálata megtalálható.

A szakkörszervezés módszertani alapjai

A szakkörszervezés módszertani felkészítő programunk olyan alapokat ad át, amelyeknek segítségével – reményeink szerint – a szakkörtámogatási programban induló települések, de bármely alapfokú, amatőr művelődő közösségekre épülő szakkört indító település az ott indított szakkörökhöz olyan módszertani tanácsokat, tapasztalatokat tud átvenni, amivel sikeres kezdő szintű szakköröket szerveznek akkor is, hogyha ez az első szakkörük, amit szervezni fognak. A szakkörszervezés módszertani felkészítés része a szakkörtámogatási program keretében regisztrált szakkörszervezők által megtekinthető **„Szakkörszervezés módszertana” videóanyag** és hozzá kapcsolódó teszt, valamint az egyes szakkörökhöz kapcsolódó „Szakkörszervezés módszertana” sorozat, amelynek egyik kötetét olvashatja jelenleg. A „Szakkörszervezés módszertana” **kiadványsorozat** felhasználhatóságát mindenki számára biztosítjuk, aki a településén alapfokú szakköri tevékenységet szeretne elindítani olyan szakköri tevékenységekhez kapcsolódóan, amelyek a www.ASzakkör.hu felületen videósorozattal támogatott formában elérhetőek. Ez a módszertani bevezető, és maga a „Szakkörszervezés módszertana” sorozat a szakkört szervezőknek nyújt segítséget, a szakkörvezetők már egy-egy szakköri tevékenységre specializálva végezhetnek el szakmai képzéseket, továbbképzéseket, amelyek után szakkörvezetőkké válnak.

Az előzmények

A szakkörtámogatási programot a Nemzeti Művelődési Intézet 2021 őszén hirdette meg először, majd 2022-ben is ugyanott – de már a jelentkezés technikai feltételeit javítva, könnyítve – a www.jogyakorlatON.hu online felületen keresztül, amire a szakkörtámogatási programban igényelni lehet szakköri anyagokat, eszközöket különböző szakköri tevékenységekhez kapcsolódóan, amelyeknek a szakköri tevékenységét a www.ASzakkör.hu online felületen keresztül 20 alkalmas videósorozatban mutatja be. Ezek a szakköri tevékenységek azonban nem 2021 óta érhetőek el a Nemzeti Művelődési Intézet különböző online platformjain, ugyanis a pandémiás időszak alatt a Nemzeti Művelődési Intézet egy innovatív tevékenységként indította el a www.ASzakkör.hu felületét ennek a programnak az előzményeként. Azok a szakköri foglalkozások, amelyek a szakkörtámogatási programban elérhetőek, azok folyamatosan megtekinthetőek, bárki által egyénileg is elvégezhetőek a www.ASzakkör.hu felületen keresztül. Ez az online felület a pandémiás időszak alatt rendkívül népszerű volt, nagyon sokan kezdtek bele egyénileg különböző gyöngyfűző, hímző vagy más szakköri foglalkozásoknak az elvégzésébe az itt megtalálható online videóanyagok segítségével. Ezek alapján fontosnak tartottuk ezt a népszerű online kezdeményezést átültetni a jelenléti gyakorlatba, amelyre lehetőség nyílt, amikor a Nemzeti Művelődési Intézet a

közösségi élet újraindításáról gondolkodott. Így indult el ez a **szakkörtámogatási program**, és az a lehetőség, hogy ennek keretében ezek az addig online szakköri foglalkozások jelenléti formában, kiscsoportokban is megvalósíthatók kormányzati támogatással, 2022-ben már közel **12 500 szakköri tag** részvételével.

A szakkörtámogatási programhoz Magyarország Kormánya nyújtott támogatást a Közösségi Élet Újraindításáért Felelős Operatív Törzs kezdeményezésére, a program szakmai megvalósítója pedig a Nemzeti Művelődési Intézet. Az idén közel 2500 szakkör részére térítésmentesen biztosított alapanyag- és eszközcsomagok összeállításának és kiszállításának koordinálásán túl a Nemzeti Művelődési Intézet egy webáruházat is üzemeltet, melyben mind a 15 szakág alapanyagcsomagja megvásárolható, akár újabb ötfős szakkör indításához, akár egyetlen egy fő jelentkezésének kiszolgálására van szükség. A webáruház a <https://webshop.aszakkor.hu/> felületen érhető el közvetlenül, vagy ASzakkör honlapján található menüpontból átklikkelve.

Hogy hogyan is történhet ezeknek a www.ASzakkor.hu oldalon elérhető videósorozattal támogatott jelenléti szakköröknek a megszervezése és a megvalósítása, erről szól a szakkörszervezés módszertana felkészítő program.

A tervezés-szervezés 10 kérdésének módszere

A szakkörszervezés módszertani felkészítésének alapjául a tervezés-szervezés 10 kérdésének módszerét választottuk. Ezen a 10 kérdésen fogunk végighaladni. Ez az a **10 kérdés**, amit végig kell gondolnunk akkor, hogy ha egy hatékony tevékenységet szeretnénk megtervezni és megszervezni. Ezt a fajta tervezési-szervezési módszertant egyaránt használhatjuk rendezvények szervezéséhez, képzések vagy más programok, így akár szakkörök szervezéséhez is. A 10 kérdés mindegyike egyaránt fontos, egymással is összekapcsolódnak, egymás nélkül nehezen értelmezhetőek.

A tervezés-szervezés 10 kérdése:

Ki?

Kinek?

Mit?

Miért?

Mikor?

Hol?

Miből?

Mire?

Mivel?

Hogyan?

A 10 kérdést mindig az adott tevékenységre értelmezzük, így például képzésszervezéskor ezt kérdezzük: Ki oktat? Kinek oktat? Mit oktat? Miért oktat? És így tovább. A rendezvényszervezéskor ezt kérdezzük: Mikorra szervezi? Hol tervezi megvalósítani? Miből tervezi megvalósítani? Mire költi a szervezés során a forrást? És így tovább. A kérdések tervezés-szervezés folyamán hatékonyan értelmezhetők az adott folyamatra. Akkor leszünk hatékony szervezők az élet bármely területén, ha az adott programhoz, tevékenységhez, jelen esetben a szakkörhöz, megfelelő válaszokat tudunk adni erre a tíz kérdésre.

A szakkörszervezés során a 10 kérdésben kiemelten foglalkozunk az utolsó kérdéskörrel, ami arról szól, hogy „Hogyan is valósítsuk meg a szakkört?”, elvégre a szakkörszervezésnek a leglényegibb eleme, azaz maga a szakköri folyamat megvalósítása ehhez a kérdéskörhöz kapcsolódik.

A tervezés-szervezés 10 kérdése mentén történő szakkörszervezés

MIT is szervezünk ennek a szakköri programnak a keretében?

A www.ASzakkör.hu felületen elérhető különböző szakköri tevékenységeknek a szervezésére van lehetőség a szakkörtámogatási program keretében, de a szakkörszervezés módszertana bármely más szakkör szervezésére is érvényesíthető. 2021 őszén hat szakköri tevékenység indult el, 2022 őszén pedig már **15 szakköri tevékenységgel** indulunk el a Nemzeti Művelődési Intézet szakkörtámogatási programjában.

Ezeknek a szakköri foglalkozásoknak a szervezésekor fontos figyelembe vennünk, hogy Magyarországon az 1997. évi CXL. törvény (amely a könyvtári, a múzeumi és a közművelődési területet is szabályozza), előírja azt, hogy milyen közművelődési alapszolgáltatásokat kötelező biztosítani az önkormányzatnak közösségi szintér vagy közművelődési intézmény működtetésével. A törvény az alábbi közművelődési alapszolgáltatásokat nevesíti:

- a) művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása,
- b) a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,
- c) az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása,
- d) a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása,
- e) az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása,
- f) a tehetséggondozás és -fejlesztés feltételeinek biztosítása, valamint
- g) a kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

A település mérete, a közösségi szintér, a közművelődési intézmény típusa határozza meg azt, hogy az adott intézmény, az adott szintér, az adott település ezek közül mely szolgáltatásokat nyújtja. A legkisebb településeknek, az ott működő közösségi szintereknek elegendő legalább az első (a felsorolásban a) betűjelű) tevékenységet biztosítani. A legnagyobb

intézményeknek, a megyei jogú városoknak, a kulturális központoknak és az agóráknak mind a hét alapszolgáltatást biztosítaniuk kell kötelezően a törvény erejénél fogva. Így tehát Magyarországon minden önkormányzat kötelező feladata: művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és művelődő közösségek számára helyszín biztosítása. Amikor a szakköri tevékenységeket a jelenlegi online videókkal támogatott formában elindítjuk, akkor elsődlegesen művelődő közösségek létrejöttét segítjük. Segítjük azt, hogy újra induljanak közösségeink, a települési közösségi életünk, miközben persze ezek a szakköri tevékenységek hozzájárulnak a tehetséggondozáshoz, a hagyományos művészeti/művelődési formáknak a megőrzéséhez, de hosszú távon akár kulturális alapú gazdaságfejlesztés eszközei is lehetnek, ha például az itt készített termékeket olyan professzionális szinten készítik már el 1-2 vagy 3-4 év után a résztvevők, hogy ezekkel meg tudnak jelenni a különböző kézműves piacokon. Most viszont első körben ezzel a kiscsoportos online videókkal támogatott szakköri formával a művelődő közösségek létrejöttének, újraindításának az elősegítését valósíthatjuk meg.

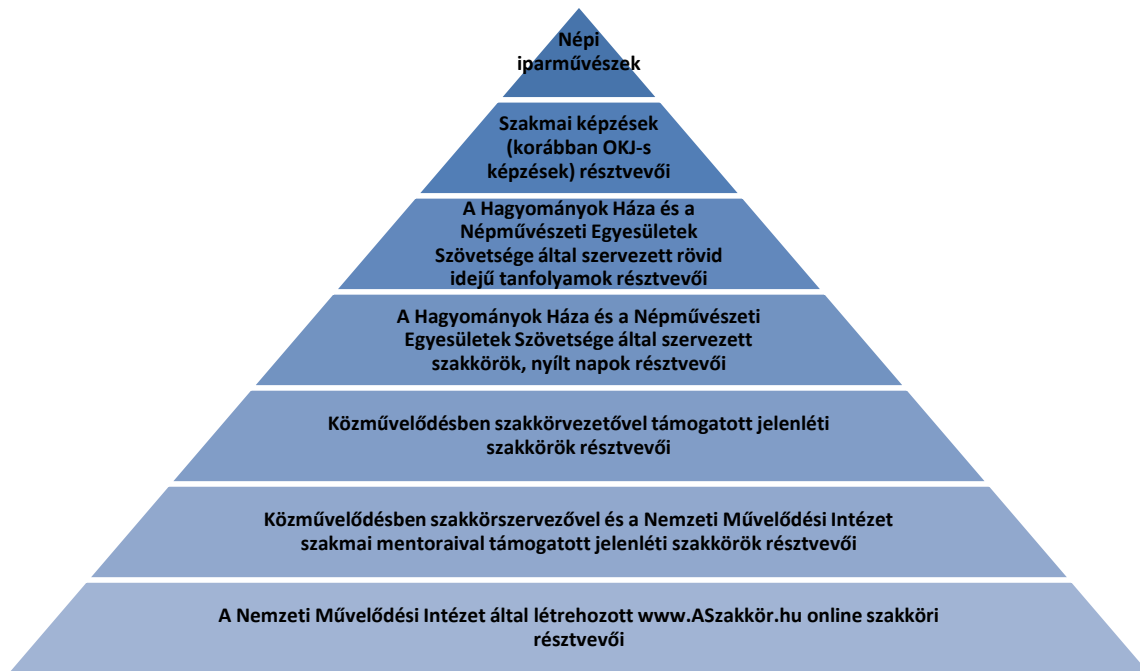
MIÉRT is szervezzük ezeket a szakköri tevékenységeket?

A szakkörszervezésnek a módszertanában mindig nagyon fontos, hogy megtaláljuk az adott tevékenységnek a célját: miért is akarjuk, hogy hímző, nemezeli, vesszőfonó vagy egyéb szakköreink legyenek. Ebben elsődleges cél lesz minden esetben a **művelődő közösségek elindítása** vagy újraindítása és ezeknek a támogatása. Természetesen ugyanilyen fontos az, hogy ezek a művelődő közösségek hasznos, érdekes, értékes tevékenységeket is végezzenek. De alapvetően a közművelődésben bármely közösség, közösségi együttlét minden esetben támogatja, hogy a település lakosai ott maradjanak a településükön, szeressenek ott élni, és a nemzeti identitásuk erősítéséhez is ugyanúgy hozzájárul egy hagyományos szakköri foglalkozásnak a működtetése, mint ahhoz, hogy ők éppen elsajátítják a hímzésnek vagy a vesszőfonásnak vagy egyéb tevékenységeknek a fortélyait.

Ezek a tevékenységek tehát érdeklődést felkeltő tevékenységek, amelyek közösséget építenek. Lehet, hogy azok a közösségek, akik most elindítják ezeket a szakköröket, például elkezdnek közösen gyöngyöt fűzni, azok a jövő évben érdeklődnek majd a mézeskalács-készítés után, egy harmadik évben pedig akár fotózni vagy videózni szeretnének közösen megtanulni. De az is lehet, hogy a most végzett tevékenységet szeretnék majd egyre professzionálisabb szinten művelni: az online videókkal támogatott szakkörökön való részvétel után egy következő időszakban felkérik képzett szakkörvezetőt, és vele folytatják a tevékenységet, és akár lesz olyan is a szakköri tagok közül, aki beiratkozik ilyen témájú tanfolyamokba, később szakmai képzésekbe a Hagyományok Háza vagy a Népművészeti Egyesületek Szövetsége szervezésében, és akár népi iparművészekké is válnak.

Ezek a közös tevékenységek minden esetben felkeltik az érdeklődést a közösségi együttlét iránt és az iránt, hogy **együtt lenni jó**. Jó az, hogy tartozhatunk valahova, tartozhatunk egy hasonló érdeklődési körű közösséghez, egy településhez, tartozhatunk egy nemzethez. A szakköri tevékenységeken keresztül történő **közösségépítés** ezeket a célokat kiemelten támogatja.

Online szakköri résztvevőtől a népi iparművészig

KI szervezi ezeket a szakköri tevékenységeket?

A közösségszervezés során mindig végig kell gondolni, hogy kik is azok, akik szervezik az egyes tevékenységeket, és kik azok, akik ténylegesen megvalósítják. A szakköri foglalkozások esetén elkülönítjük a szakkör szervezőnek és a szakkör vezetőnek a személyét.

A **szakkör szervező** lesz az a személy, aki most részt vesz ezen a felkészítő programon és ezen információk, ismeretek birtokában toboroz szakköri résztvevőket. A betoborzott közösségi tagokat, közösségeket összeszervezi, az online videóanyag-tartalmakkal közös szakköröket, közös szakköri tevékenységeket sajátít el velük, és ezekből a szakköri tevékenységekből készülnek olyan alkotások, végtermékek, amelyekből közös kiállítást is szerveznek. A szakkör szervezők elsődlegesen közművelődési szakemberek: minimum középfokú közművelődési szakmai végzettséggel rendelkező munkatársak.

A **szakkör vezető** pedig általában az adott szakköri tevékenységterülethez kapcsolódóan rendelkezik szakmai végzettséggel (hímző, nemezeli, egyéb szakmai végzettség), és ezt kiegészíti módszertani ismeretekkel is, pl. tanári végzettsége van, vagy népijátészóház-vezető tanfolyamot végzett el. Ezekkel a szakmai és módszertani ismeretekkel felvértezve ő maga jelenléti szakköri foglalkozásokat valósít meg elsősorban.

Ebben a programban jelenleg nem lesznek jelenléti szakkör vezetőink, viszont a szakkör vezető hálózattal együttműködve támogatást fogunk nyújtani a szakkör szervezők részére. Olyan online mentori alkalmakat, tevékenységeket építünk be a programba, amelyekkel a szakkör szervezők is egyre jobban, egyre hatékonyabban fogják tudni végezni a munkájukat.

Természetesen van olyan eset, amikor néhány szakkör szervező kiképezi magát szakkör vezetővé – elvégez szakmai tanfolyamokat, módszertani képzéseket –, és nemcsak szervezi a szakkört, hanem ő maga vezeti is. Illetve vannak olyan szakkör vezetőik is, akik

közművelődési szakemberekké válnak, ilyen típusú végzettséget is szereznek, akkor ők mint szakkörvezetők egy-egy közművelődési intézményben dolgozva bizonyos típusú szakköröket vezetnek is (másokat viszont, amihez nincs szakmai végzettségük, csak szervezik).

Hogy miért fontos az számunkra jelenleg a közművelődésben, hogy elsősorban szakkörszervezőket készítsünk fel, azt gyakorlatilag az indokolja, hogy egy-egy településen, egy-egy közösségi szintérben számos szakkör működhessen. Reményeink szerint az első induló művelődő közösségek után újabb és újabb közösségek fognak csatlakozni a település művelődő közösségei közé. Ezért egy szakkörszervező egymással párhuzamosan három-négy-öt, akár nyolcféle szakkört is szervez, míg a szakkörvezető kifejezetten a saját szakmai területén vezeti a szakköröket. Így egy nemezeli szakkörvezető értelemszerűen nem fog egy hímző vagy egy gyöngyfűző szakkört vezetni. Tehát a közművelődésben dolgozó munkatársak elsődlegesen szakkörszervezők, és aktív közösségeket szerveznek, akik maguk is szerepet játszanak a szakköri tevékenység alakulásában, fejlődésében.

A jelenlegi szakkörtámogatási programban szakkörszervezőket készítünk fel. Azonban, hogy a szakkörszervezők még nyugodtabban, biztosabban mozogjanak a településeiken a szakkörszervezési feladataikban, ezért a Nemzeti Művelődési Intézet megyei igazgatóságainak hálózata mentori feladatokat lát el a programban. Ebben a mentori feladatkörben havonta egyszer tart egy online műhelyfoglalkozást a megyéjébe tartozó szakkörszervezőknek, ahol kicserélhetik a tapasztalataikat, egymástól tanácsokat kérhetnek, átgondolhatják mi a jó az addigi tevékenységeikben, és esetleg mi az, amin szükséges módosítani. Ezek a mentorok megkereshetők e-mailben is, ahol egy-egy hirtelen fellépő vagy váratlan probléma esetén tanácsokat is kérhetünk tőlük. Tehát a szakkörszervezők fogják megvalósítani a szakkörtámogatási programban az online videóanyagokkal támogatott szakköri foglalkozásokat, azonban mentorálással próbáljuk segíteni az ő tevékenységüket is.

KINEK szervezzük ezt a tevékenységet?

A szakköreink célcsoportjaiban elsődlegesen különböző hagyományos mesterségek, vagy népszerű kézműves tevékenységek iránt érdeklődő csoportok fognak majd bekerülni, olyan egyének, akik szívesen foglalkoznak – jelen esetünkben főként – kézművességgel. Ők általában a településeink aktív lakosai, olyan aktív közösségi emberek, akik szívesen részt vesznek a települési rendezvényekben, programokban, tevékenységekben. Várhatóan az egyes szakköri csoportok vegyes életkorú csoportok lesznek. Az a célunk, hogy minden egyes szakköri tevékenységben legalább 5 fős kiscsoportok jöjjenek létre, akik közösen fognak tevékenykedni a szakköri program átlagosan 20 alkalmán keresztül. Tehát általában véve a településeken körülbelül 20 héten keresztül folyamatosan részt tudnak venni ebben a szakkörtámogatási programban. Természetesen tisztában kell lennünk azzal, hogy az élet számos olyan helyzetet hozhat, ami miatt például kiesik egy-egy résztvevő (lebetegszik, elköltözik, más tevékenységek elviszik az idejét, és emiatt nem tud járni a szakkörbe), ezért az ilyen kieső tagokat pótolhatjuk a program keretében, illetőleg már a kezdetektől kezdve lehetőségünk van arra is, hogy néhány fővel többel kezdjük el a szakköri foglalkozásokat. Fontos azonban tudni, hogy a szakköri foglalkozásokhoz biztosított anyagok és eszközök ebben a szakkörtámogatási

programban 5 fő részére érhetőek el. Így amely csoportok, közösségek esetén több mint 5 fő kerül be egy szakköri tevékenységbe, ott a plusz tagok részére a szükséges anyagot és eszközt még meg kell hozzá vásárolni, mert a szakkörtámogatási programban azok a csomagok, amelyeket eljuttatunk a településekre, azok 5 fő részére szólnak. A Szakkör webshopjában – <https://webshop.aszakkor.hu/> – éppen ezért elérhető mind a 15 szakág alpanyagcsomagja úgy egy, miképp 5 fő részére is összeállítva, így a jelentkezések függvényében vásárolható, rendelhető meg a kellő mennyiség. Hogy hogyan is lehet hozzájutni ilyen plusz anyagokhoz és milyen forrásokból tegyük meg ezt, erre még a későbbiekben vissza fogunk térni a MIVEL kérdése esetében.

Fontos tudnunk azt, hogy az online videóval támogatott szakkörök esetén nem érdemes túl nagy csoportokkal dolgoznunk. Itt a résztvevőknek egymáshoz kell igazodni a tempójukban, egymástól fognak tanulni, egymást fogják támogatni. Nem lesz egy olyan professzionális szakkörvezető, aki pl. segíti a lemaradóknak a tevékenységét, ehelyett egymást kell segíteni, ezért fontos az, hogy lehetőség szerint 10 főnél nagyobb csoportokkal ne dolgozzunk. Amennyiben úgy látjuk, hogy nagyobb az érdeklődés a szakköri tevékenységek iránt, akkor érdemes inkább több csoportot indítani. A települések úgy tudnak nagyobb létszámú csoportokat indítani, hogyha a plusz jelentkezőknek, az 5 fő fölötti résztvevőknek költségtérítéssel anyagokat, eszközöket vásárolnak a <https://webshop.aszakkor.hu/> oldalon.

Itt a célcsoportnál fontos még azt is kihangsúlyozni, hogy ebben a programban az elsődleges cél az, hogy az emberek jól érezzék magukat a közösségekben, **a közösségek** induljanak újra, **erősödjenek meg**, az emberek szokjanak vissza a közművelődési intézményekbe, közösségi színterekbe. Ezért fontos, hogy a célcsoport igényeit folyamatosan vegyük figyelembe, velük közösen tervezzük meg a szakköri tevékenységeket, éppen ezért ők dönthessenek arról is, hogy mikor, milyen gyakorisággal, hol tudnak összegyűlni rendszeresen, hogy a hús alkalmas szakköri tevékenységet meg tudják valósítani.

A szakköri csoporttagok toborzásához kapcsolódóan már elérhető a www.jogyakorlatON.hu felületen egy rövid 7 perces videóanyag, amelyben azt mutatjuk be, hogy hogyan érdemes toborozni ezeket a szakköri tagokat a közösségekbe. Érdemes ezt a 7 perces kis videót is megtekinteni, hogy hatékonyan toborozzuk az érdeklődőket: <https://jogyakorlaton.hu/szakkor/toborozasi-praktikak-szakkorszervezoknek>

A **szakköri tagok toborzásához** kapcsolódóan támogatásként a Nemzeti Művelődési Intézet a kiszállított anyag- és eszközcsomagokhoz **5 darab plakátot** és egy alkoholos filcet is eljuttat minden egyes szakköri csoport részére. Ezen a szakköri plakáton jelölhető, hogy melyik szakköri tevékenység indul el az adott intézményben, és ezt a plakátot is érdemes hirdetés szempontjából több helyen, jól látható módon kihelyezni közművelődési intézményünkben, közösségi színterünkben. Az egyik plakátot érdemes a főbejáráshoz, úgymond a kirakatba kihelyezni, hogy minél többen tudjanak erről a tevékenységről, azok is, akik esetleg nem térnek be a közművelődési intézménybe vagy közösségi színtérbe. A többi plakátból pedig, amit a Nemzeti Művelődési Intézet juttat az Önök számára, a közösségi színtéren, intézményen belüli közönségforgalmas helyekre kell kitenni, egyet pedig annak a teremnek az

ajtájára, ahol a tényleges szakköri tevékenység zajlik. Ezekkel a plakátokkal is fel tudjuk hívni a figyelmet arra, hogy itt elindult egy közös szakköri tevékenység, milyen témákban indult el az, és egyre több, újabb és újabb ember érdeklődését tudjuk felkelteni akár az első művelődő közösségünkhöz, akár a később létrejövő közösségekhez is.

HOL is szervezzük meg a különböző szakköri tevékenységeket?

A szakköri tevékenységek megszervezésénél elsődlegesen javasoljuk, hogy a **közösségi színtérben vagy a közművelődési intézményben** valósuljon meg ez a tevékenység, elvégre egy közművelődési alapszolgáltatásról van szó, és Magyarországon a közművelődés a kulturális intézmények és szolgáltatások alapintézménye: 2018-tól minden magyarországi településen legalább közösségi színteret kell működtetnie az önkormányzatnak, és 2021-től ezekben a színterekben minimum középfokú szakirányú közművelődési végzettséggel rendelkező szakembert is kell foglalkoztatnia (1997. évi CXL. törvény). Fontos, hogy az a terem, az a helyszín, amit választunk a szakköri tevékenységünkre, az egy kényelmes, jól szellőztethető, világos vagy jól megvilágítható terem legyen. Ebben a teremben vagy helységben, ha egy 5 fős szakkört indítunk el, akkor is legalább 10 főnyi helyben kell gondolkodnunk, ugyanis ezek a kézműves tevékenységek helyigényesek: kipakoljuk az eszközöket, anyagokat, helyigényes az, hogy tudják végezni a kézműves tevékenységet az egyes tagok. Úgy kell számolni, hogy egy-egy szakköri tagra jutóan legalább két helyet biztosítsunk az adott teremben, ahol a szakköri foglalkozás zajlik. Főként a vesszőfonó szakkör esetében kell előre kalkulálnunk az egy szakköri tagnak szükséges hely megfelelő biztosítása érdekében. Azt is végig kell gondolnunk, hogy a szakköri tevékenységhez kapcsolódó anyagokat, eszközöket és a nap mint nap termelődő újabb és újabb termékeket, alkotásokat hol fogjuk elhelyezni. Legyen egy olyan szekrény vagy polcrendszer, ahová állandóan vissza tudjuk helyezni a nem használt anyagokat, eszközöket, és ahol tudjuk gyűjteni az egyes szakköri napoknak is az alkotásait. Itt rögtön felmerül az a kérdés, hogy-hogy nem vihetik haza az egyes szakköri alkotók, a szakkörben tevékenykedő csoporttagok ezeket az alkotásokat? Az alkotások hazavitelére természetesen lesz lehetőség a szakköri tevékenység folyamán, azonban fontos, hogy már a kezdetektől gondolkodjunk abban, hogy egy-egy szakkörnek a végkimenetele egy kiállítás lesz. Javasoljuk a kiállítás összeállítását akkor is, ha nem a szakkörtámogatási programból valósítunk meg szakkört: egy kiállítás visszagondolás a teljes folyamatra, örömet okoz az alkotónak, színes programot adhat a településnek. Ehhez a kiállításhoz pedig gyűjteni kell azokat az alkotásokat, amelyek a szakköri foglalkozás során készülnek. Ajánlott ebben a kiállításban gondolkodva a szakköri alkotásokat már eleve úgy gyűjteni, hogy akár pl. névre szólóan minden szakköri tagnak legyen egy doboza, amelybe belehelyezheti az alkotását, vagy ha nincsen ennyi helyünk a szekrényben, polcrendszeren, akkor pedig az egyes alkotásokat úgy helyezzük el, hogy ellátjuk feliratokkal; így pontosan tudható, hogy mely szakköri napon melyik szakköri tagunk készítette, hogy amikor a kiállításon az egyes tárgyakat feliratozzuk, akkor ne okozzon nehézséget senki számára a beazonosítás.

MIKOR szervezzük a szakköri tevékenységet?

A szakkörszervezésnek és minden programszervezésnek nagyon fontos kérdése az, hogy mikor is valósítsuk meg ezt a tevékenységet. A szakköri programok, tevékenységek megvalósítása során alapvetően egy viszonylag kis létszámú csoporthoz kell igazodnunk, azonban ez csoport vegyes életkorú lesz: lesznek közöttük olyanok, akik akár tanulnak; lesznek, akik dolgoznak; lesznek, akik nyugdíjasok. Ezért végig kell gondolni, mi az az időtartam, időpont és gyakoriság, amikor rendszeresen tudnak ezek a tagok találkozni, ezért fontos ebbe a gondolkodásba a leendő csoporttagokat is bevonni.

A művelődő közösségeknek egy nagyon fontos **alapelve a rendszeres találkozás**, éppen ezért javasoljuk, hogy legalább hetente vagy kéthetente találkozzanak a szakköri tagok. Az ideális esetünk a heti találkozás, amennyiben azonban elfoglaltak a tagok, vagy van egy-egy olyan hét, amikor ünnep vagy egyéb tevékenység miatt nem tudunk találkozni, akkor kihagyható egy-egy ilyen aktívabb hét.

Az időtartam esetén azzal kell számolni, hogy egy-egy szakköri foglalkozás megvalósítására legalább 90 percre van szükségünk. Az ideális szakköri tevékenységek másfél-két óra időtartamúak, azonban lehetséges, hogy a csoport inkább találkozik 2 hetente, de akkor akár 3-4 órás időtartamra. Erre is van lehetőség: ha hosszabb időtartamokra találkoznak a csoportok, akkor akár több videóanyag elsajátítására, több szakköri foglalkozás megvalósítására is lehetőség van egy-egy alkalommal. Az egyes időpontok, gyakoriságok és időtartamok meghatározásában tehát már a csoport toborzása során működünk együtt a leendő csoporttagokkal, és próbáljunk kialakítani egy olyan időkeretet, ami mindenki számára megfelelő.

Az időbeli tényezők kijelölésénél természetesen figyelembe kell vennünk azt, hogy Magyarországon az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott 20/2018. rendelet szabályozása szerint a közösségi színtereknek, közművelődési intézményeknek milyen a kötelező minimum nyitvatartása. A közösségi színtereknek minimum a hét három napján kötelező nyitva lennie, minden napon legalább 4 órában, és ebből a háromnapos, legalább 4 órás nyitvatartási időből legalább egy szabadnap vagy munkaszüneti nap kell, hogy legyen, és legalább egyszer a 16 és 19 óra közötti időtartam is bele kell, hogy essen a nyitvatartási időbe. Tehát amikor a szakköröket szervezzük, akkor nem biztos, hogy a csoport számára pl. a délután 13 óra lesz a legmegfelelőbb, lehet, hogy pl. egy péntek délután 16 órai időpontot választanak a közös szakköri tevékenységhez, vagy akár egy szombat délelőtt 9-12 óráig időtartamot. A rendelet kötelezővé teszi a közművelődési intézmények, közösségi színterek ilyen típusú minimum nyitvatartását, és minél nagyobb intézményről van szó, annál tágabb nyitvatartási minimum feltételekről beszélhetünk. Művelődési házak esetén legalább heti 5 napos nyitvatartás kötelező legalább napi 8 órában, amelyből legalább egy napnak szabadnapra vagy munkaszüneti napra kell esnie, és a nyitvatartásnak legalább a hét 3 napján magába kell foglalnia a 16.00–19.00 óra közötti időszakot. Művelődési központ esetén legalább heti 6 napon kötelező nyitva lennie legalább napi 8 órában, és ennek legalább a hét 4 napján magába kell foglalnia a 16.00–19.00 óra közötti időszakot. Kulturális központ esetén pedig legalább heti 6 napos legalább napi 8 órás nyitvatartás kötelező, amelyből legalább a hét 5 napján

magába kell foglalnia a 16.00–19.00 óra közötti időszakot. Amikor kijelöljük a szakköri tevékenységünk időpontját, időtartamát és gyakoriságát a csoport igényeit éppúgy fontos figyelembe vennünk, mint a rendeleti szabályozást.

MIBŐL és MIRE szervezünk költségeket a szakköri tevékenységek kapcsán?

A tervezés-szervezés során arra a két kérdésre, hogy mire is van szükség, milyen finanszírozási forrásokra, és ezt milyen területekről fogjuk biztosítani, a miből és a mire kérdése ad választ. A finanszírozás során a szakköri programokban három nagy költségtípusban gondolkozhatunk:

- Egyik részről szükség van egy helyre, és szükség van egy szakemberre, egy szakkörszervezőre, aki az adott helyszínen a szakköröket megvalósítja. Magyarországon a közművelődési törvényünk, az 1997. évi CXL. törvény szerint kötelező minden településnek legalább közösségi színteret működtetni, és ott legalább egy középfokú közművelődési végzettségű szakembert alkalmazni. Így ténylegesen önkormányzati feladatként a kulturális normatívából és az azt kiegészítő önkormányzati és más esetleges támogatásokból a helyszín és a szakkörszervező személye biztosított.
- A másik nagy költségcsoport azok az eszközök, anyagok és maga a szakköri program, tevékenység, ami szükséges a szakköri folyamathoz. Ezt a három dolgot biztosítjuk a Nemzeti Művelődési Intézet **szakkörtámogatási programjából**: a www.aSzakkor.hu felületen elérhető az online videó anyagok, a szakkörtámogatási programban pedig ezek megvalósításához igényelhető eszköz és alapanyag 5 fős csoportok részére. Vannak azonban olyan eszközök, melyeket a szakköri tagoknak esetlegesen otthonról kell behozniuk (például kiürült, megtisztított befőttesüvegek, egy rúd fahéj), vagy feltételezhetően a közösségi színtér, közművelődési intézmény rendelkezik vele. Azon szükséges eszközök listája, amelyeket nem tartalmaz a Nemzeti Művelődési Intézet felhívása keretében biztosított csomag, a JóGyakorlatON felületen pdf formátumban, nyomtatható anyagként megtalálható.
- A harmadik nagy költségcsoportba már olyan költségek tartoznak, amelyek csak tovább emelik a színvonalát a szakköri tevékenységünknek, de nem feltétlenül kötelező költségek. Ilyen költség lehet az például, hogy ha a szakköri tevékenységekhez szeretnénk egy kis vendéglátást biztosítani, például egy teasarkot üzemeltetnénk, akkor oda szükséges tea és kellékei, keksz, sütemény vagy egyebek. Illetőleg, hogy ha a szakköri program végén megvalósítandó kiállításához is szeretnénk ilyen vendéglátást, vagy szeretnénk fizetett meghívott előadót, akkor ennek is lehetnek költségei. Amennyiben ilyen egyéb kiadásaink vannak, akkor ezt **önkormányzati támogatásból, szponzorációból, vagy a szakköri tagok felajánlásaiból** fedezhetjük. Ezek már nem kötelezők, de számos esetben megfigyelhetjük, hogy például a szakköri tagok olyan jól összekovácsolódnak, már-már baráti kört alkotnak, hogy időről időre egy-egy szakköri alkalommal hol egyik, hol másik szakköri tag hoz hol egy tálca süteményt, hol a legújabb szörpjének a kóstoltatása történik meg, de akár előkerülnek a házi borok vagy egyéb italok, ételek is a szakköri tevékenység során, amit a szakkörök után elfogyaszthatunk egy közös beszélgetés keretében.

MIVEL szeretnénk megvalósítani ezeket a szakköröket?

Ahogy említettük, a szakköri foglalkozásokon és a hagyományörző szakköri foglalkozásokhoz általában számos anyagra, eszközre van szükség. Ezeket 5 fős csoportok részére biztosítja a Nemzeti Művelődési Intézet a 2022/2023. évi szakkörtámogatási programban. Azonban fontos kiemelnünk, hogy ezek az anyag- és eszközcsomagok egyben érkeznek meg az 5 fő részére a 20 foglalkozásra. Ahhoz, hogy minden foglalkozáson meglegyen a kellő mennyiségű anyag, a szakköri foglalkozássorozatunk elején szortíroznunk kell ezeket foglalkozási napokra. Ehhez minden egyes szakköri foglalkozáshoz adunk egy segédletet, hogy mely napokhoz milyen anyagokra és eszközökre lesz szükség, ezeket válogassuk külön. Ez azért fontos, mert lehetséges, hogy például egy gyöngyfűzésnél lesz olyan résztvevő, aki nagyon gyorsan elkészíti az aznap készítendő karkötőt, nyakláncot, vagy bármi egyéb terméket, és akkor ő netán szeretne egy újabbat is készíteni. Ezzel azonban a következő foglalkozás anyagait csökkenti, és arra a foglalkozásra már nem jut elegendő anyagunk. Ezért azt javasoljuk, hogy ha vannak ügyesebbek, gyorsabban haladók a csoportban, akkor ők inkább segítsék a többi résztvevőt a szakköri folyamatban, és ne kezdjenek bele egy újabb terméknek a készítésébe.

A szakköri anyagok tekintetében, ha az ötfős szakköri csoportlétszámon túl további résztvevők is csatlakoznak a szakköri tevékenységünkhöz, akkor a számukra szükséges anyagok megvásárolhatók a Nemzeti Művelődési Intézet webáruházában, 5 főre összeállított, vagy akár egy fős csomagokban is a <https://webshop.aszakkor.hu/> felületen. Ebben a **webshopban** a jelenleg indított 15 szakkörhöz kapcsolódóan **egyénilag vagy akár szponzoráció, önkormányzati támogatás vagy más forrás segítségével is vásárolhatunk** meg többletanyagokat. Ha például egy szakköri tevékenységre ötnél több, mondjuk nyolc fő jelentkezik és érdeklődik, akkor ne utasítsuk el a további újabb három jelentkezőt, hanem számukra a webshopból vásároljunk anyagokat. Kérhetjük az önkormányzat támogatását, vagy a résztvevők hozzájárulását, de akár kereshetünk ehhez pályázati programot is, mint például a Csoóri Sándor Alap vagy a Nemzeti Kulturális Alap pályázatai, vagy más pályázati programba beépíthetünk olyan költségeket, amiből meg tudjuk vásárolni az 5 főn felüli személyek számára a szakköri tevékenységhez szükséges anyagokat.

A „MIVEL?” kérdés esetén azonban meg kell említenünk, hogy a megvalósítás során nem csak az anyagok és eszközök beszerzésére fontos figyelni. A közösségi színtereknek, közművelődési intézményeknek kötelező biztonságos szakköri környezetet biztosítaniuk. A **biztonságos szakköri környezethez** ugyanúgy hozzátartozik az, hogy az adott épület tűzvédelem, munkavédelem szempontjából megfelelő legyen, és az is fontos, hogy minden egyes közösségi szintéren, közművelődési intézményben legyen egészségügyi doboz. Gondoljunk például arra, hogy amikor elkezdik az első hímző tevékenységeket, akkor kevés szakköri tag lesz, aki nem fogja megszuálni az ujját. Egy-egy ilyen esetben szükség lehet akár ragtapaszra. Vagy vannak olyan szakköri foglalkozások, mint a vesszőfonás, ahol komolyabb szűrő, vágó eszközöket is használunk, például árat. Emiatt nagyon fontos odafigyelni arra, hogy balesetveszélyes tevékenységeket is végezhetünk, ezért biztosítsuk azt, amennyiben bekövetkezik bármilyen probléma, azonnal tudjunk segíteni. Ezeknek a biztonságos környezeti feltételeknek a

megteremtése Magyarországon a közösségi színterek esetén az önkormányzat feladata, közművelődési intézmények esetén pedig az intézményé, de fontos, hogy a szakkörszervező ellenőrizze ezeket a szakkör indulása előtt.

HOGYAN szervezzük meg a szakköreinket?

A szakkörszervezésnek a legfontosabb, legmeghatározóbb területe az, hogy módszertanilag hogyan építsünk fel egy ideális szakköri tevékenységet. A szakköri tevékenység felépítésében jelenleg első lépésünk az, hogy kerüljünk be a szakkörtámogatási programba, regisztráljunk a www.jogyakorlaton.hu felületen, igényeljünk az általunk kiválasztott szakkörökhöz anyagot, eszközöket és gondoljuk végig, hogy ezt a tevékenységet hogyan valósítjuk meg a településen. Ezt követi a szakköri tagoknak a toborzása, amihez egy külön videó is rendelkezésre áll „Toborzási praktikák szakkörszervezőknek” címmel a JóGyakorlatON felületen: <https://jogyakorlaton.hu/szakkor/toborozasi-praktikak-szakkorszervezoknek>

Ha megvannak a szakköri tagjaink, a legalább 5 fős csoportjaink, akkor indulhat el a szakköri folyamat, amiről a következő fejezetben részletesebben olvashatnak. Mindezek közben mind a toborzás során, mind az egész szakköri folyamat során nagyon fontos, hogy a nyilvánosság biztosítására helyezzünk minél nagyobb hangsúlyt, legyen lehetőség arra, minél többen tudjanak erről a programról, erről a kezdeményezésről. A nyilvánosság biztosításában a Nemzeti Művelődési Intézetnek **két kötelező feltétele** van.

Az egyik kötelező nyilvánossági feltétel a szakkörtámogatási programban az, hogy a szakköri anyagokkal kapott **öt plakátot helyezzük ki**: egyet a színtér, intézmény bejárati „kirakatában”, ajtaján, a leglátogatottabb közönségforgalmi területen (pl. aulában) többet, egyet pedig a szakköri terem ajtaján kívülről.

A másik kötelező feltétel az, hogy minden alkalommal készüljenek **jó minőségű**, jó felbontású **fotók** a szakköri tevékenységről. Ezekben a fotókban fontos, hogy egy fotó minden nap legyen a foglalkozási anyagokról. Tehát, hogy azon a napon milyen anyagokat használunk fel a foglalkozáson. Ez azért szükséges, mert közpénzből (többek között az Önök adófizetői forintjaiból) valósítjuk meg ezt a szakkörtámogatási programot, és ezért a közpénznek a helyes felhasználását tudjuk bizonyítani azzal, hogy bemutatjuk az adott napnak az anyagait. A második fotón mindenképp fontos, hogy maga az alkotó folyamat jelenjen meg: hogyan is végzik a szakköri tevékenységet a csoporttagok. Majd a harmadik fotón a foglalkozás végére eljutunk odáig, hogy lefotózzuk a csoportot az aznap készült közös alkotásokkal. Természetesen ahhoz, hogy legyen három jó minőségű fotónk, sok esetben akár 20-25 fotót is el kell készítenünk. Tehát figyeljünk arra, hogy jó minőségű, jó felbontású, előnyös fotók készüljenek a szakköri folyamaton. Ezután a három kiválasztott fotó a www.jogyakorlaton.hu felületre kell feltöltenünk. Így akár a foglalkozás végén zárhatja azzal a szakkörszervező a napját, hogy kiválasztja a három megfelelő fotót, és feltölti a felületre. Ha erről valamilyen okból elfeledkezik, vagy nincs rá ideje, akkor ez pár napon belül mindenképp pótolandó. Természetesen a tevékenységet a település közösségi média felületein, honlapján, a helyi médiában, újságban, sajtóban, rádióban, attól függően, hogy a településen mi áll rendelkezésre, folyamatosan adjuk hírül, készítsünk róla színes tudósításokat, hogy mi minden

is történik ezen a szakköri tevékenységen. Az első foglalkozási alkalommal **hozzájáruló nyilatkozatot** kell aláíratnunk a résztvevőkkel, hogy róluk a foglalkozáson fotók készülnek, amelyek a foglalkozásról szóló híradásoknál közzétehetőek. A szakköri tagokkal kitöltendő hozzájáruló nyilatkozat jelen kiadványunk végén megtalálható, kinyomtatható.

A szakköri tevékenységgel kapcsolatos tapasztalatainkat osszuk meg online felületeken, és bár nem kötelező tevékenységként, de arra buzdítunk minél több szakkörszervezőt, hogy készítsen egy-egy kis rövid, 1-2 perces bemutatkozó filmet azzal kapcsolatosan, hogyan is zajlik náluk a szakköri alkalom. Egy-egy ilyen egyperces videónak a bemutatására lehetőséget biztosítunk a www.jogyakorlaton.hu felületen is.

A szakköri folyamat

A szakköri folyamatot alapvetően három fő fázisra oszthatjuk fel:

1. Az első fázisban nem rögtön a tevékenységgel kezdünk, hanem megismerkednek a csoporttagok egymással és azokkal az anyagokkal, amelyeket a tevékenységhez fognak használni, ráhangolódnak a szakköri tevékenységre.
2. A második fázisban jön maga az alkotómunka: átlagosan 20 alkalommal kb. 90 perces időtartamban.
3. A harmadik fázisban a végtermékeknek, az alkotásoknak a bemutatása történik egy kiállítás keretében, amelyen nemcsak a szakköri tagok, hanem már azoknak családjai, ismerősei, barátai és a település bármely lakosa részt vehet, kedvet csinálva a közösséghez való csatlakozásra, újabb szakköri tevékenységekre.

A szakköri folyamatban az *első fázisban* fontosnak tartjuk azt, hogy a csoporttagok megismerjék a foglalkozás célját, háttérét és mindemellett megismerjék egymást, szívesen járjanak majd a későbbiekben ebbe a csoportba. Lehetséges, hogy korábbról is ismerték egymást a tagok, akkor olyan gyakorlatokat, játékokat, bevezető beszélgetéseket javasolunk, amivel más oldalról is megismerhetik egymást, de az is lehet, hogy lesznek olyanok, akik akkor találkoznak először egymással a csoportban, így hangsúlyosabb lesz az ismerkedési fázis.

Az első foglalkozási napon a **tűz-, munka- és balesetvédelmi alapvető szabályokkal** kell megismerkednie a szakköri tagoknak. (A fontosabb tűz-, munka- és balesetvédelmi szabályokat csatoltuk jelen kiadványunkhoz, a dokumentum végén megtalálható, kinyomtatható.) Ezt követően a foglalkozási anyagok megismeréséről és szortírozásáról már tettünk említést. Az első foglalkozási alkalom szólhat arról, hogy megismerjék egymást a csoporttagok és szortírozzák ezeket az anyagokat. Úgy látjuk, hogy számos esetben már ez is nagy mértékben növeli a motivációt, az érdeklődést, a résztvevők látják, milyen anyagokkal fognak foglalkozni, rögtön beindul a fantáziájuk, hogy mi minden szép dolgot fognak ebből készíteni. Tehát már maga az anyagok szétválogatása, szortírozása egy nagyon jó ráhangoló, érdeklődést felkeltő, hangulatalapozó tevékenység lehet. Ezt követően a már említett módon

jelöljük ki, hogy hol lesznek ezek az anyagok, eszközök, és a később elkészült alkotások, mely szekrényben, mely polcrendszeren, és helyezzük ott el az anyagokat.

A szakköri folyamatnak a *második fázisa*, a legjelentősebb része maga a **szakköri alkotómunka**. A szakköri alkotómunka folyamatában az egyes szakkörökhöz változó számú, 20-30 közötti online videóanyag érhető el. Az online videóanyagoknak a csoportosítása, hogy mely alkalommal hány videót is tekintsünk meg, az elsődlegesen attól függ, hogy a csoport milyen ütemben halad és milyen időtartamot tud rászánni egy-egy foglalkozásra. Elképzelhető, hogy lesznek olyan csoportok, akik egy alkalommal egy online videóanyagot fognak feldolgozni, de lesznek olyanok is, akik egy alkalommal akár két videóanyagot is feldolgoznak.

Minden egyes szakköri alkalommal a szakköri alkotómunka keretében javasoljuk, hogy a közösségépítés ugyanolyan hangsúlyt kapjon, mint maga a szakköri alkotómunka. Ezért a javaslatunkban szerepel az, hogy érdemes ezt az egész szakköri tevékenységet beleépíteni akár egyfajta teadélutánba. A szakköri alkotómunka elején és végén biztosítsunk egy átlagosan félórás időtartamot arra, hogy a résztvevők kötetlenül beszélgethessenek egymással, akár elfogyasszanak közösen egy pohár teát és ráhangolódjanak, vagy éppen visszahangolódjanak a mindennapi életre. A közös teázás, a közös kötetlen beszélgetés után minden szakköri naphoz javaslunk egy-egy felvezető gyakorlatot, egy-egy olyan beszélgetési témát, amivel ráhangolódnak az adott napra és a szakköri nap végén egy-egy ilyen levezető gyakorlatot is.

A fel- és levezető gyakorlatok között zajlik a tényleges napi alkotómunka, amiben megismerik azt, hogy mit is fognak aznap készíteni, megnézik a videót, egyszer teljes hosszában, majd részleteiben és elkezdnek közösen tevékenykedni, mindenki elkészíti az aznapi alkotást. Akik jobban haladnak, ügyesebbek az adott tevékenységben, azok segíthetik a többieket is.

Egyértelmű cél minden egyes szakköri alkalmon, hogy próbáljuk elkészíteni az adott napnak az alkotását, próbáljuk elkészíteni azt a szakköri terméket, amit az adott videóanyagban javaslunk, de ugyanilyen fontos az, hogy jó hangulat legyen, közösségi szellem legyen az adott képzési napon. Tehát ezt ne éljük meg egy feladatteljesítésként, mint mikor egy matematikai egyenletet meg kell oldani, és csak egyféle megoldása lehet (bár az oda vezető út még a matematikában is lehet különböző). Tehát az egyes csoportok különféle úton fognak végighaladni ahhoz, hogy egy-egy szakköri terméket elkészítsenek.

Végig kell gondolnunk, hogy az elkészült termékeket hol fogjuk tárolni. Ezért érdemes a kijelölt polcrendszeren, szekrényben tárolni ezt az anyagokkal, eszközökkel együtt, külön személyekre bontott dobozokban vagy feliratozva a későbbi kiállításra gondolva.

A szakköri folyamatnak a *harmadik fázisa* a közös **bemutató kiállítás**. Úgy látjuk, hogy minden szakköri tevékenységben okoz egyfajta plusz örömforrást, büszkeséget, sikerélményt az, hogy azok az elkészült termékek, amiket addig csak a csoporttagok láthattak, illetőleg egy-egy esetben hazavitték a családnak, és a családtagok láthatták ezeket, ezek kerüljenek bemutatásra, és mások is megcsodálhassák ezeket. Egyik részről ezáltal a csoportnak adunk egy olyan lezárást az egész tevékenységhez, ami egy keretet ad a programhoz; másik oldalról

a településnek adunk egy jó programot, rendezvényt, amikor megismerkedhetnek a települési lakosok ezekkel a kiállított tárgyakkal, de egy alapot jelenthet a kiállítás egy újabb szakköri tevékenységekhez, újabb érdeklődő csoporttagoknak a bevonásához. Ennek a kiállításnak a megszervezéséhez a Nemzeti Múvelődési Intézet egy felkészítő videót és két letölthető, nyomtatható írásos anyagot is biztosít, ezzel is segítve, hogy minél jobb kiállítások valósuljanak meg. A videó és a pdf formátumú kiállításszervezési módszertani anyagok itt találhatóak: <https://jogyakorlaton.hu/szakkor/kiallitasszervezes-modszertana>
Néhány fontosabb elemre az alábbiakban is szeretnénk felhívni a figyelmet.

A szakkörzáró kiállítás

A kiállítás kapcsán az első eldöntendő feladat, hogy hol is történik ennek a kiállításnak a megszervezése. Érdeemes első körben a közösségi színtérben vagy közművelődési intézményben kiállítani ezeket az alkotásokat, ezzel is bemutatva a szakköri helyszínt. De később vándorkiállítás is készülhet, bemutathatjuk akár a templomban, iskolában vagy más épületben is a kiállítás anyagát. De elvihetjük a szomszéd településre, vagy testvértelepülésre is ezt a kiállítást. A kiállított alkotásokat minden esetben feliratoznunk kell, olyan jól felismerhető, beazonosítható feliratokkal, amin szerepel a kiállított tárgy megnevezése, az alkotó megnevezése, és hogy mikor, hol készítette ezt az alkotást. Egyéb információkat is feltüntethetünk rajta, például, hogy milyen anyagból készült, milyen technikával készült stb. Ezek már nem kötelező adatok, de az ismeretterjesztést segíthetik. Fontos ezeknek a tárgyaknak az esztétikus, praktikus elhelyezése, hogy jól megtekinthetőek, körbe járhatók legyenek, és maga az egész kiállítás is egy vizuális élményt nyújtson számunkra.

Amikor elkészült a kiállítás, akkor természetesen fontos, hogy minél nagyobb híradást kapcsoljunk ehhez, tudjanak róla minél többen, hogy hol is érhető el ez a kiállítás, mikor tekinthető meg, és kapcsoljunk ehhez egy **kiállításmegnyitót** is. Híreljük a közösségi médiában, honlapon, a különböző médiafelületeinken, elhelyezhetjük a helyi újságban, rádióban, sajtóban és persze terjeszthetjük szájhagyomány útján is. A csoporttagok, a résztvevők biztos szívesen mesélnek majd erről másoknak is. Hogyha szeretnénk egy kis örökséget hagyni ebből a foglalkozássorozatról, egy olyan emléket, amely hosszabb távon is megjelenik, akkor érdemes egy **vendégekönyvet** is kirakni majd a kiállításon, hogy minden látogató beleírhatta a véleményét, buzdíthassa a csoporttagokat újabb és újabb szakköri alkotások készítésére.

Egy ideális kiállításmegnyitó nem túl hosszú időtartamú, mert a lényegi eleme maga a kiállítás megtekintése. De fontosnak tartjuk, hogy a kiállításmegnyitóval hívjuk fel a figyelmét a döntéshozóknak, a szakembereknek, de akár a környező településeknek is arra, hogy milyen értékes tevékenységek zajlanak a településünkön. Ezért egy kiállításmegnyitó köszöntőjében néhány percben lehetőséget adunk a polgármesternek, az alpolgármesternek vagy valamely önkormányzati képviselőnek arra, hogy köszöntse a kiállítás résztvevőit, és értékelje ezt a

munkát, amit itt végeztünk. Ezt követően fontos, hogy valamilyen szakember méltathassa a kiállítást, a kiállítás tartalmát. A Nemzeti Művelődési Intézet megyei igazgatóságáról szívesen ellátogatnak a kollégák ezekre a kiállításokra, de a szomszéd települések közművelődési szakembereit is meghívhatjuk, vagy egy művelődéstörténészt, népi iparművészt, más hasonló szakembert. Természetesen a köszöntők sorában fontosnak tartjuk azt is, hogy maga a szakkörszervező is szólaljon meg, és élményszerűen mondja el, hogy milyen is volt ez a folyamat, aminek az eredményeképpen ehhez a kiállításhoz eljutottunk.

A köszöntőket követően általában színesíti a kiállítást, ha valamilyen előadóművészeti betét követi a köszöntőket. Általában itt azt javasoljuk, hogy valamilyen helyi fellépő csoportot kérjünk fel: a helyi énekkart, a helyi néptáncosokat egy-egy rövid, pár perces bemutatóra. Javasoljuk, hogy ezek az előadóművészeti bemutatók 10-15 percnél ne legyenek hosszabbak, elvégre akkor elviszik a hangsúlyt a fő célunkról, magáról a kiállításról. Amennyiben nincs ilyen helyi előadóművészeti csoport, akkor a szomszédos településekről is hívhatunk fellépőt, vagy természetesen zenei betéteknek a lejátszásával, videóanyag részlet lejátszásával is színesíthetjük ezt a kiállításmegnyitó tevékenységet is.

Ezt követheti a kiállítás megtekintése, a vendégkönyvbe való bejegyzés, és természetesen a kiállításmegnyitóhoz kapcsolódhat olyan programelem is, amiben vendégül látjuk a kiállításnak a résztvevőit. Kellemes vendéglátást biztosíthatunk helyi szörpökkel, teával, limonádéval, házi készítésű pogácsával vagy más süteménnyel. Ezt a vendégvárást biztosíthatja akár az önkormányzat, akár a résztvevők saját hozzájárulásukból, de egy szponzor, támogató is biztosíthatja ezt a fajta tevékenységet.

Egy-egy kiállításnak akkor van kellő látogatottsága, ha legalább két hétig folyamatosan elérhető. Az elérhetőségét függesszük ki minél több helyen: magában a közművelődési intézményben, forgalmasabb üzletekben, vendéglátóhelyeken és online a közösségi média felületein keresztül, valamint a helyi médiában. A kiállításnak a megtekintési, nyitvatartási ideje az lehet magának az intézménynek, színtérnek a nyitvatartási ideje, azonban hogyha abban az adott teremben, ahol a kiállítás zajlik más foglalkozást is tartanak, akkor természetesen szűkebb nyitvatartási időt is lehetővé tehetünk.

A kiállított tárgyak a kiállítást követően sokféle célt szolgálhatnak, és sok esetben megvalósul az, hogy egyes célokra használjuk fel ezeket. Lesznek olyan alkotások, amelyeket az alkotóik hazavisznek. Lesznek olyanok, amiket például felajánlanak, és mondjuk a falunap keretében szervezünk egy olyan tombolát, aminek ezek lesznek a nyereményei. De akár a vendégkönyvbe beírók között is sorsolhatunk ki nyereményeket, vagy szervezhetünk egy vendégszavazást a kiállításon, hogy mely alkotás tetszett legjobban a látogatóknak, és akkor a szavazáson résztvevők között is kisorsolhatunk ezekből az ajándéktárgyakból. Fontos, hogy a szakköri csoporttagokkal beszéljük meg ezt, hogy mi is fog történni a végtermékekkel. Nyilváníthatassanak ebben véleményt, és olyan módon használjuk fel ezeket az alkotásokat, amiben a csoporttagok is egyetértenek.

A napokra bontott szakköri tematika felépítése

A szakkörszervezésnek az összetett módszere és annak a ténynek az ismerete, hogy nagyon sokan most fognak először szakkört szervezni, azt indukálta, hogy a Nemzeti Művelődési Intézet összeállította a „Szakkörszervezés módszertana” sorozatot. Ebben a módszertani kiadványban leírjuk minden egyes foglalkozásra vonatkozóan azt, hogy az egyes foglalkozási napokon mit javasunk, hogyan építsük fel a szakköri foglalkozást. Ez a kiadvány a szakkörszervezők munkáját ezáltal reményeink szerint nagy mértékben segíteni fogja. A „Szakkörszervezés módszertana” sorozatnak a jelenlegi módszertani bevezető részét követően foglalkozási napokra bontva leírjuk minden egyes napnak a menetét. A nap menetében ugyanúgy bemutatunk fel- és levezető gyakorlatokat, mint ahogy az adott napi alkotásnak a módszertani támogatását is megteesszük, különböző tippek, javaslatok, segédletek közzéadásával. Ennek a módszertani kiadványnak az alkalmazása természetesen helyzetfüggő: az adott tevékenységhez, az adott csoporthoz kell igazítanunk, hogy ezt hogyan is fogjuk felhasználni. Ez nem olyan, mint egy kötelezően elkészítendő recept, amiből ha kihagyunk egy alkotó elemet, akkor már nem ugyanaz az étel készül el. Azt a fajta receptmódszert használjuk, amiben ízlés szerint használjuk fel ebből a kiadványból a különböző tevékenységeket, különböző tippeket, különböző módszertani sajátosságokat.

A szakkörszervezés folyamán minden egyes szakköri napot három szakaszra bontottunk fel. Az első, a nyitó, bemelegítő szakasz, amikor kezdetül egy kis teadélutáni blokkal a programot, ezt követően pedig egy olyan **felvezető gyakorlatot** javasunk, amivel a hangulatot megalapozhatjuk, és egy kicsit beszélgettetjük, beszéltethetjük a csoportot. Például egy-egy ilyen szakköri nap folyamán, az első napon fontos megkérdezni, hogy ki mit is vár ettől a szakkörtől. Hogy ez megmaradjon, akár az utolsó napon vissza tudjuk nézni, hogy kinek mennyire teljesültek az elvárásai, érdemes egy-egy cetlit körbeadni a résztvevőknek és megkérni őket arra, hogy írják fel, ők mit is várnak ettől a szakkörtől. Miután felírták, természetesen olvassák fel, beszéljük meg, a szakkörszervező akár reagálhat is rá, hogy ebből mi az, amit várhatóan tudunk teljesíteni, és mi az, amit nem. A szakkörszervező rakja el ezeket a cetliket, és később majd az utolsó foglalkozáson térjünk vissza erre. Maga ez a felvezető, ráhangolódo szakasz a teasarkos kötetlen beszélgetést leszámítva néhány, egy 5-10 perces blokk.

Ezt követi maga a szakköri alkotó folyamat, a szakköri napoknak a második jelentős fázisa, az **alkotómunka**. Az alkotó folyamatban mindig először megnézzük, hogy mit is fogunk készíteni aznap, ezzel felkeltjük az érdeklődést. Majd ezt követően **végignézzük a teljes videót**, hogy láthassuk, honnan hova jutunk el. Egy-egy ilyen videóanyag kb. 12 perces, tehát megtekinthető az első fázisban. Ezt követően jön maga az alkotó fázis. Az alkotó fázisban folyamatosan haladjunk a videóanyag újranézésével, és ebben a folyamatban álljunk meg annyiszor, ahányszor a csoport tempója ezt igényli. Visszanézhetjük többször is az egyes

részleteket, különösen az aprólékos, kisebb tárgyaknak az elkészítésénél nyújthat ez segítséget. Maguk a csoporttagok és a szakkörszervező is segítheti azokat a tagokat, akinek elsősre kevésbé sikerült egy-egy folyamatot, fázist elkészíteni, mert nagyon fontos, hogy közösen, együttesen haladjanak a csoporttagok. Így tudjuk azt megvalósítani, hogy a szakköri nap végére elkészüljön ténylegesen az alkotás. Az alkotó folyamathoz kötődően a naphoz kapcsolódóan néhány praktikus információt is beleépítettünk minden blokkhoz, hogy segítsük a közös megvalósítást.

A szakköri tevékenységnek, a szakköri alkotómunkának a harmadik fázisa az minden esetben valamiféle lezáró tevékenység. Ebben a lezáró tevékenységben fontos, hogy az elkészült alkotásokat megcsodálják a résztvevők, megbeszéljék, kinek hogyan sikerült, tudjanak erről beszélgetni. De akár lehet a zárás egy keretet adó lezáró feladat is. Például az egyik napra javasoltunk egy ajándékozási módszert. Ebben az ajándékozási játékban az adott nap termékei közül kiválaszthatnak a résztvevők egyet, és el kell mondaniuk azt, hogy a családtagjaik, barátaik, ismerőseik köréből kinek adnák ezt oda ajándékba és miért. Ezzel egy kicsit megismerhetjük az illető szakkörtagjainknak a gondolkodását, megismerhetjük egy kicsit a baráti és családi körüket, persze annyit, amennyit ők ebből szeretnének elmondani.

A lezáró játéknak a végén mindig el kell mondani, mi is fog következni a következő alkalommal. Ezáltal felkeltjük az érdeklődést a következő szakköri alkalom iránt, illetve ekkor egyeztetjük, ha a következő videó alapján elkészítendő alkotáshoz otthonról hozandó kellékre van szükségünk (pl. üres borosüveg). A program végén pedig hagyjunk ismét lehetőséget a kötetlen beszélgetésre, akár visszatérve a teasarokba. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy ezek a tevékenységek, a szakköri alkotómunka mellett egy nagyon jó hangulatban zajló, kellemes légkört jelentő tevékenységek legyenek. Egyértelmű, hogy minden egyes szakköri tevékenységben lesznek olyan tagok, akik csak ezt a szakkört csinálják végig életükben és többet nem találkoznak ezzel az alkotótevékenységgel. De lesznek olyanok is, akik visszatérő szakköri tagjaink lesznek, újabb és újabb kézműves vagy egyéb tevékenységekben fognak részt venni. Sőt akár olyanok is lesznek, akik beleszeretnek egy-egy tevékenységbe, ahhoz kötődően akár tanfolyamokat végeznek el, akár szakkörvezetők lesznek közülük, vagy népi iparművészek. Nem tudhatjuk, hogy melyik szakköri csoportban ülnek ott a jövő népi iparművészei, népi kismesterei, és kik fogják majd elmondani pár év, 5 vagy 10 év múlva, hogy őket ezen a pályán a szakkörtámogatási programnak az online videóanyagai indították el.

Reméljük, hogy mindenki jól fogja érezni magát ezekben a szakköri folyamatokban, akkor is, hogy ha ez egy egysorosozatos, húsz alkalmas szakköri sorozatban való részvételig jut el, és akkor is, ha ebből professzionális szakköri tevékenységeket végző népi iparművész válik közülük.

Ehhez kívánnak sikeres szakköri tevékenységeket, sikeres közösségépítést, jó munkát minden szakkörszervezőnek a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai!

Javaslat az 1. szakköri foglalkozási napra

Időtartam	Feladat	Módszer	Anyag- és eszközigény
Nyitó, ráhangoló feladatok, gyakorlatok (30 perc + 45 perc)			
30 perc A szakkör kezdete előtt	Ráhangolódás, „teadélután”	Lehetőség szerint a szakköri foglalkozás előtt már 30 perccel adjunk lehetőséget arra, hogy a csoport tagjai folyamatosan érkezzenek, beszélgessenek, lehetőség szerint egy teasarkot is működtethetünk ehhez. Ezzel egy informális közösségépítés is megvalósul, és a közösség nem csak az alkotó tevékenység élményéért, hanem a jó hangulatért is egyre inkább társul a programhoz.	A szakkörhöz berendezett, előkészített terem. A teremben az asztalokat, a székeket, úgy rendezze el, hogy minden résztvevő jól lássa a videó filmet, tudjanak jegyzetelni. Teasarak biztosítása esetén bögrék, kanalak, vízforraló, tea, cukor, édesítőszer, citromlé. A résztvevők is hozhatnak süteményt, gyümölcsöt, amit gondolnak, tudnak hozni.
10 perc	A szakköri tevékenység elindítása	Az első alkalommal fontos, hogy a szakköri tevékenység megalapozása történjen meg. Ennek a fő részei: - A szakkörszervező bemutatkozása - A szakköri tevékenység, a szakkörtámogatási program bemutatása - Tűz-, munka- és balesetvédelmi szabályok ismertetése (lásd melléklet) - Fotózáshoz kapcsolódóan hozzájáruló nyilatkozat aláírása (lásd melléklet)	Tűz-, munka- és balesetvédelmi szabályzat (javasolt összeállítani röviden) Fotózáshoz és a fotók közzétételéhez hozzájáruló nyilatkozat
10 perc	Nyitó feladat, a napi hangulat megalapozása	A szakkör napi programja formálisan ezzel indul. <i>Azt várom ettől a szakkörtől, hogy...</i> A gyakorlattal felmérjük a résztvevők motivációit: ki miért jelentkezett a szakkörbe? Minden résztvevő kap egy cetlit, ráírja arra az elkezdett mondatot: "Azt várom ettől a szakkörtől, hogy ...", és befejezi a saját szavaival. Ezt követően körben mindenki felolvassa, majd a cetliket begyűjtjük, hogy egyrészt, amit csak tudunk, hasznosítsunk belőle, másrészt az utolsó alkalom záró feladatként elővesszük, és megkérdezzük, hogy kinek mennyire teljesültek az elvárásai.	Résztvevők számának megfelelő cetli, toll
5 perc	Szakkörszervezői felvezetés	A nap témája, célja, a közös alkotás tárgyának bemutatása, érdeklődés felkeltése	A szakkörszervező előzetesen megtekinti a foglalkozáshoz kapcsolódó videót és

			összefoglalja az alapján a gondolatait. Ha van, akkor nyomtassa ki a mellékletben található mintalapokat, útmutatót a létszámnak megfelelően.
20 perc	Az alapanyagok szortírozása	Az első alkalommal cél az alapanyagok szétszortírozása: - 5 fős csomagot személyekre bontjuk - Akár a napi anyagokat külön-külön bontjuk, ha van lehetőség így tárolni	Alapanyagok 1. fotó elkészül az aznapi felhasználásra tervezett eszközökről, anyagokról.
Alkotó szakköri fázis a www.aszakkor.hu felület segítségével (60-90 perc az alkotó tevékenység nehézségi fokától függően)			
15 perc	Alkotómunka 1. fázis	Teljes videóanyag megtekintése egyben, hogy a folyamat áttekinthető legyen Kísérjük figyelemmel a folyamatot! Jegyezzük meg a szakkörvezetőktől hallott szakkifejezéseket!	Laptop, projektor, kishangfal Vagy más, a videóanyag online levetítését lehetővé tevő eszköz
45-75 perc	Alkotómunka 2. fázis	A videóanyag részletekben történő megtekintése és az alkotó folyamat megvalósítása - A szakkör-szervező előre tagolja a videóanyag megtekintési ütemét (egy-egy folyamatrész együttes levetítésére). - Szükség szerinti ismétlés (videórészek többszöri megtekintése és/vagy alkotó folyamat többszöri gyakorlása). - Egymás segítése az együttes haladás érdekében, a napi alkotás befejezésében. - Amennyiben a csoport néhány tagja nem tud elkészülni a napi alkotással, és olyan jellegű az alkotómunka, akkor otthon is befejezhető. - A nap időtartama a napi alkotó folyamathoz igazodhat a csoporttal egyeztetve (egyes témakörök nem dolgozhatóak fel ennyi időtartam alatt), erről a szakkör-szervező előzetesen egyeztessen a csoport tagjaival. A teremben lévő asztalokat, székeket úgy helyezték el, hogy a teremben megfelelő fény legyen. Az első foglalkozásra készítsük ki a tevékenységhez szükséges (leírásban szereplő) eszközöket, hogy ismerkedhessenek velük a szakkör tagjai. A foglalkozás végén állítsuk vissza a terem eredeti rendjét, ha a terem a következő foglalkozásig más csoportok is használják.	Laptop, projektor, kishangfal Vagy más, a videóanyag online levetítését lehetővé tevő eszköz A szakkör adott napjához szükséges eszközök, anyagok 2. fotó elkészül az alkotó folyamatról (több fotót érdemes készíteni, és egy kifejezést kiválasztani belőle). Biztosítsuk a foglalkozás előtt és után a kézmosást. Kézmosáshoz a mellékhelyiségben: - törölköző (papírtörölő, kézsárító) - kézmosószer

		Lehetőség szerint alakítsunk ki a szakkör helyszínén egy helyet, ahol a szakkörhöz használt eszközök, segédanyagok elraktározhatók a következő foglalkozásig.	
Lezáró, a következő alkalmat felvezető gyakorlatok (15 perc + 30 perc)			
5-10 perc	Záró gyakorlat, beszélgetés	<i>Ajándék</i> Beszélgetés a készített tárgyról és a családról, barátokról: ezáltal a készített tárgy indít el egy beszélgetést, amivel a résztvevők többet megtudnak egymásról, egymás szeretteiről. A záró kérdés: a foglalkozás keretében készített tárgyat (vagy ha több tárgy van, akkor valamely tárgyat) kinek adná a családi, baráti körében és miért? Mindenkit 1 percben meghallgatunk, a többiek is visszakérdezhetnek, majd rátérünk a következő résztvevőre.	-- A záró gyakorlat végén készül egy csoportkép a napi alkotás(ok)kal, ez lesz a beküldendő 3. fotó (itt is több fotót érdemes készíteni, és a legjobbat kiválasztani).
2-5 perc	Következő szakköri foglalkozás témájának felvezetése	A következő foglalkozás témája, célja, a közös alkotás tárgyának bemutatása, érdeklődés felkeltése A szakkör napi foglalkozása ezzel formálisan lezárult.	A szakkörszervező előzetesen megtekintti a következő foglalkozás videó felvételét és összefoglalja az alapján a gondolatait.
30 perc A szakkör zárása után	Levezető beszélgetés, lehetőség szerinti teázás	Lehetőség szerint a szakköri foglalkozás után további 30 perc lehetőséget arra, hogy a csoport tagjai beszélgessenek, lezárják a napi alkotófázisukat, és lehetőség szerint egy teasarkot is működtethetünk ehhez. Ezzel egy informális közösségépítés is megvalósul, és a közösség nem csak az alkotó tevékenység élményéért, hanem a jó hangulatért is egyre inkább társul a programhoz.	A szakkörhöz berendezett, előkészített terem. Teasarak biztosítása esetén bögrék, kanalak, vízforraló, tea, cukor, édesítőszer, citromlé. A nap végén a jogyakorlaton.hu felületre kerüljön feltöltésre a 3 fotó : naphoz használt anyagokról, alkotó folyamatról, napi alkotásokkal csoportkép.

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT
képmás és hangfelvétel készítéséhez és felhasználásához
a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
2:48. §. alapján

Alulírott

Név:.....

Született:.....

Anyja neve:.....

Lakcím:.....

fenti jogszabályi megjelölés alapján önkéntesen, befolyásmentesen és kifejezetten hozzájárulok ahhoz, hogy rólam képmás (fotó, videó) és/vagy hangfelvétel készüljön a ..... szakkör foglalkozás során.

Felvétel készítésének helye:

.....

Felvétel készítésének ideje:

.....

Kifejezett hozzájárulásomat adom továbbá ahhoz is, hogy a rólam készített képmás (fotó, videó) és/vagy hangfelvételt a Nemzeti Művelődési Intézet térítésmentesen, időbeli és területi korlátozás nélkül, a tevékenységi körébe tartozó – a jogszabályokban és az alapító okiratában meghatározott – feladatai teljesítéséhez felhasználja, így különösen digitális és nem digitális felületeken, médiában, illetve a közösségi médiában nyilvánossághoz közvetítse / közvetíttesse.

Tudomásul veszem, hogy a fentnevezett felvétellel kapcsolatos szerzői jogok a Nemzeti Művelődési Intézetet illetik meg. Mindennemű használatuk kizárólag a Nemzeti Művelődési Intézet előzetes írásos engedélyével lehetséges.

Tudomásom van arról és elfogadom, hogy jelen hozzájárulásom a nyilvánosságra hozatal és az internet természetéből fakadóan visszamenőleges hatállyal vissza nem vonható. Az esetleges visszavonás kizárólag a jövőre irányulóan, a rendelkezésem szerinti időpontban, legkorábban a visszavonó nyilatkozat megtételének időpontjától kezdődően hatályosul.

Dátum: .....

.....
nyilatkozattevő

Tanúk (olvashatóan):

Név:

Lakóhely:

Aláírás:

Név:

Lakóhely:

Aláírás:

Fontosabb tűz-, munka- és balesetvédelmi szabályok

(Javaslati anyag, a szakköri helyszínhez fontos alakítani, kiegészíteni.)

1. Mindenki a szakkör időpontjában és helyén pontosan, a szakköri foglalkozásra alkalmas állapotban érkezzen.
2. A szakköri folyamatban mindenki a szakkörszervezővel és a szakköri csoport tagjaival együttműködően vegyen részt.
3. Aki a COVID-19 vagy más fertőző betegség tünetét észleli önmagán (láz, köhögés stb.), az értesítse a szakkörszervezőt, és ne látogassa a tünetek idején a szakköri foglalkozást.
4. Dohányozni csak a kijelölt dohányzóhelyen szabad.
5. Személyes vagyontárgyaiért mindenki önmaga felelős, de ügyeljünk egymás vagyontárgyaira kölcsönösen is.
6. Ügyelni kell, hogy tevékenységével tüzet, robbanást, robbanásveszélyt ne okozzon.
7. Amennyiben tüzet vagy robbanásveszélyt észlel, azonnal jelezze a szakkörszervezőnek.
8. Minden, a foglalkozáshoz használt eszközt rendeltetésszerűen kötelező használni.
9. Különösen ügyeljünk a szűrő, vágó eszközök körültekintő, gondos használatára saját magunk és mások testi épségének védelme érdekében.
10. A megbotlás, elcsúszás, elesés veszélyére ügyeljenek, különösen a vizet, szappant, fóliás lefedést alkalmazó szakköröknél (pl. nemezelés).
11. Ügyeljenek a gáz, villamos berendezések rendeltetésszerű használatára, különösen a sütéssel járó műveleteket alkalmazó szakköröknél (pl. mézeskalács készítés).
12. A sütő-főző műveleteknél ne hagyják felügyelet nélkül a készüléket, és használat után kapcsolják ki, a forró sütőedényeket pedig körültekintően kezeljék.
13. Gázberendezések használata esetén, amennyiben gázzagot éreznek, akkor azonnal nyissanak ablakot, ne használjanak nyílt lángot, és azonnal jelezzék a szakkörszervezőnek.
14. Áramszünet esetén telefonnal vagy elemlámpával világítsanak, ne használjanak nyílt lángot, és azonnal jelezzék a szakkörszervezőnek.
15. Ha a terem levegőtlen, vagy magas hőmérsékletű, akkor szellőztessenek.
16. A szakköri foglalkozás lehetséges veszélyeit gondoljuk végig, beszéljük meg a kezelésüket közösen (pl. nemezelés víz, szappan, fólia használata csúszásveszélyt okoz, mézeskalács allergiát okozhat és a sütés során is megsérülhetnek, a legtöbb szakkör szűrő, vágó eszközszükségletű, ezekkel ügyelni szükséges).
17. Az esetlegesen bekövetkező balesetet, rosszulletet, sérülést, problémát azonnal jelezni kell a szakkörszervezőnek, és segíteni is kell a probléma elhárítását.
18. Baleset, rosszullet, sérülés esetén a szakkörszervező az egészségügyi dobozt is tudja használni, ennek a helyét mindenki ismerje.
19. Szükség esetén hívjanak segítséget, a mentők, tűzoltóság, rendőrség száma jól látható helyen kerüljön ki a teremben.
20. A szakköri munkaterületen a lehetséges mértékű rendet és tisztaságot szükséges tartani, a szakköri foglalkozást követően a helyiség rendjét helyre kell állítani.

Szakkörnyitó és szakkörzáró közösségi gyakorlatok

A következő egységben leírt javaslatok használatát a szakkör szervező gyakorlati tapasztalatához érdemes igazítani. Hangsúlyozzuk, hogy ez a foglalkozási terv egy javaslat, azt a szakkör szervező a csoporthoz, a helyzethez, a tapasztalataihoz mérten tudja alkalmazni. Úgy állítottuk össze, hogy elsődlegesen a kezdő szakkör szervezők munkáját segítsük vele, de a tapasztalt szakkör szervezők is találjanak benne néhány hasznos tanácsot, javaslatot.

Ami minden szakkör esetén szükséges:

- a szakköri foglalkozáshoz alkalmas berendezett terem,
- az adott napi anyagok és eszközök kikészítése,
- a www.ASzakkör.hu online felületen a napi kisfilm vetítési lehetősége hanggal,
- a www.ASzakkör.hu online felületen a napi kisfilm mellett esetlegesen megtalálható segédletek (pl. mintalapok) kinyomtatása vagy kivetítése,
- fotózásra alkalmas eszköz (fényképező vagy okostelefon),
- tűz-, munka- és balesetvédelmi feltételek (pl. elsősegélydoboz).

Tapasztalt szakkör szervezők áttekinthetik a foglalkozási napok fő kereteit, ezt alkalmazhatják a csoporthoz illetve. Ezen túl elsődlegesen rájuk gondolva összegyűjtöttünk lehetséges nyitó és záró feladatokat, amelyeket tetszőlegesen alkalmazhatnak a foglalkozásra való ráhangolódáshoz, illetve a foglalkozások lezárásához, tapasztalataik szerint. 30 nyitó és 30 záró feladatot illesztettünk bele ebbe a gyűjteménybe, így a rövidebb, átlagosan 20 alkalmas szakköri foglalkozássorozatok esetén lehet ezek közül tetszőlegesen válogatni, vagy akár saját ötletek alapján is összeállíthatnak nyitó és/vagy záró feladatokat.

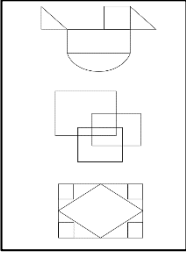
Az első szakkörös szakkör szervezők részére a napokra bontott szakköri tematikát is javasoljuk alkalmazásra, amely hét szakkörhöz elkészült (hímzés, gyöngyfűzés, nemezelés, csipkeverés, mézeskalács-készítés, vesszőfonás, éremgyűjtés). Ezeket a tematikákat úgy állítottuk össze, hogy a szakköri folyamaton akár lépésről lépésre végig tudjon haladni a szakkör szervező az útmutatás alapján. Természetesen a napokra bontott tematika is tetszőlegesen alkalmazható a csoport haladási üteméhez, igényeihez igazítva. A nyitó és záró feladatok tetszőlegesen lecserélhetőek más feladatokra, az alkotómunka végezhető lassabban, gyorsabban és így tovább. A cél az, hogy akár egy kisebb település közösségi színterében első szakkörös szakkör szervezővel elindított szakkör esetén is sikerélményeket érhessenek el: a szakkör szervező együtt a szakköri csoporttal.

Javasolt nyitó feladatok szakköri foglalkozásokhoz

Javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközigény
1	10 perc	Azt várom ettől a szakkörtől, hogy...	A gyakorlattal felmérjük a résztvevők motivációit: ki miért jelentkezett a szakkörbe? Minden résztvevő kap egy cetlit, ráírja arra az elkezdett mondatot: "Azt várom ettől a szakkörtől, hogy ...", és befejezi a saját szavaival. Ezt követően körben mindenki felolvassa, majd a cetliket begyűjtjük, hogy egyrészt, amit csak tudunk, hasznosítsunk belőle, másrészt az utolsó alkalom záró feladataként elővesszük, és megkérdezzük, hogy kinek mennyire teljesültek az elvárásai.	Résztvevők számának megfelelő cetli, toll
2	10 perc	Miért vagyok itt?	A csoportvezető felteszi a csoportnak az alábbi kérdéseket, a résztvevők számára 5 perc gondolkodási időt biztosít a válaszaik előtt: 1. Milyen okok/motivációk miatt érkeztek a szakkörbe? 2. Ki vett már részt korábban szakkörben? Milyen szakkör volt? 3. Milyen tapasztalatokat hoztak magukkal a korábbi szakkörökből? Miután mindenki megválaszolta a kérdéseket, a csoportvezető akár egyesével, de akár csoportszinten is reflektálhat az elhangzottakra.	-
3	10 perc	Névlánc/Alliteráló névlánc	A kezdő résztvevő elmondja a nevét, majd a mellette ülőnek már az előző nevet is, és utána a sajátját is el kell mondania. A harmadik játékosnak már két nevet kell bemondania, utána a sajátját, és így tovább. A sorban utolsó játékosnak már mindenki nevét fel kell, hogy sorolja a sajátja előtt. A játék színesíthető úgy, hogy mindenki egy alliteráló, őrá illő melléknévet tesz a neve elé (pl. válogatós Veronika, igazságos István stb.) A gyakorlat így érdekesebb, a jellegzetes nevek is jobban megmaradnak a játékosok emlékezetében.	-

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszköz igény
4	10 perc	Elvárások és félelmek	A foglalkozásvezető minden résztvevőnek ad két, egymástól eltérő színű cetlit. Megkéri őket, hogy az egyikre írják fel a szakkörrel kapcsolatos elvárásaikat, a másikkra a szakkörrel kapcsolatos félelmeiket. Ezt követően egy flipchart táblára ragasszák fel gondolataikat, miután azokat ismertették a csoporttal. A foglalkozásvezető a végén reflektál az elhangzott elvárásokra és félelmekre.	Flipchart tábla Csoport létszámának megfelelően két, különböző színű post-it cetli
5	10 perc	Gombolyagdobálás	A játékosok körben állnak, egymástól olyan távolságra, hogy még könnyen tudják dobni és elkapni a gombolyagot. A játékvezető kezdi. Valamennyit leteker a gombolyagból, megfogja a végét és odadobja a csoport bármelyik tagjának. Ő elkapja, megfogja a fonalat, és a kezében tartja, majd leteker belőle valamennyit és eldobja a következőnek. Így jól látni, hogy ki kapott már "labdát", ki tartja a fonalat a kezében. Fokozatosan kialakul egy háló, s mindenkinek csak egyszer lehet a kezébe kapni a gombolyagot és a fonalat. Mikor már mindenki kapott labdát, akkor álljunk meg egy kicsit: így mindenki össze van kötve mindenkivel, mindenki kapcsolatban van mindenkivel. S most jön a nehezebb: ezt a jól felépített hálót lebontjuk.	1 db fonalgombolyag
6	10 perc	Én még soha	A résztvevők lehetőség szerint körben ülnek, vagy legalább úgy, hogy mindenki lásson mindenkit, és sorban mindenki mond valamit, amit még sohasem tett, de amiről azt feltételezi, hogy a többiek, vagy közülük valaki már igen. Például: „Én még sohasem fűztem gyöngyöt”. Ha sikerül olyat találnia, amit a többiek már tényleg csináltak, és ő még nem, akkor pontot kap, ha senki nem csinálta, akkor nincs pont. Az nyer, aki először gyűjt össze három pontot. Fontos, hogy tényleg valós dolgokat mondjanak, amit még tényleg nem csináltak.	-

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszköz igény
7	10 perc	Nyitó beszélgetés	A résztvevők körben ülnek úgy, hogy jól lássák egymást. Mindenki elmondja, hogy milyen érzésekkel érkezett, hogyan érzi magát éppen, mit vár ettől a naptól.	-
8	10 perc	Mosolydobás	A csoport tagjai körben ülnek, és egy összecsomózott kendőt dobálnak egymásnak. Az, akinek a kendőt odadozták, kedélyes kacajra fakad, s addig hahotázik, míg a kendő nála van. Gyors körütekintés után kiszemel valakit, aztán annak dobja tovább a kendőt, s azonnal elkomolyodik, míg a kiszemelt örömteli nevetésbe kezd. Aki elfelejt nevetni, vagy pedig soron kívül elneveti magát, zálogot ad, vagy kiáll a játékból.	Csomózott kendő
9	10 perc	Találd meg a helyed	A terem két szélét (vagy két sarkát) kijelöljük egy tengely két szélsőséges végpontjának, majd melléknév-ellentétpárokat adunk meg. A résztvevőknek el kell helyezniük magukat ezen a képzeletbeli tengelyen, aszerint, hogy mennyire érzik igaznak magukra a tulajdonságokat. Ilyen ellentétpár például: fukar-költekező, csapatjátékos-magányos farkas, határozott-bizonytalan, komoly-viccelődő stb.	-
10	10 perc	Tervrajz	A csoport megszavazza, ki legyen az elöljáró, ő a többiek elé ül. Az a dolga, hogy olyan részletesen és érthetően írja le a tervrajzot, amennyire csak lehetséges. A többiek nem látják a képet, és kizárólag a leírás alapján kell azt lerajzolniuk. A képleírást adó személy ezután átadja a helyét egy másiknak. A képet leíró személy beszélhet, de nem gesztikulálhat, és háttal ül a csoportnak. A csoport többi tagja nem beszélhet vagy kérdezhet. Értékelés: - Melyik megközelítés volt a legjobb és miért? - Hogyan járulhatnak hozzá a tagok ahhoz, hogy a csoport kommunikációja javuljon? - Mik a sikeres kommunikáció legfontosabb szabályai/elvei? - Milyen volt csoporttagnak/elöljárónak lenni? Elégedett voltál-e a szerepeddel?	Papír, ceruza, tervrajz

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközigény
11	10 perc	Hajó	Egy flipchart papírra felrajzolunk egy nagy vitorláshajót. Minden résztvevőnek adunk egy kis papírból kivágott emberfigurát. Megkérjük őket, hogy helyezték el magukat a hajón oda, ahol szerintük az adott kézműves tevékenységben ők éppen tartanak (pl. ha valaki nagyon jártas már a gyöngyfűzésben, akkor teheti magát a hajókormány mögé, ha valaki nem érzi magabiztosnak még a tudását, teheti magát a hajótatba). Kérjük meg a résztvevőket, hogy a választásukat indokolják. A feladat a foglalkozásvezető összegzésével zárul.	Vitorláshajó felrajzolva egy flipchart lapra Papír emberek a csoport létszámának megfelelően Blutack
12	10 perc	Kézműves Activity	A foglalkozásvezető kér egy önként jelentkezőt, aki húz egyet a nála lévő kártyák közül. A kártyákon minden esetben valamilyen kézműves tevékenység kerül feltüntetésre, amelyet az adott résztvevőnek el kell mutogatnia a csoport részére. Aki leghamarabb kitalálja a feladványt, mutogathatja a következő kártyán lévő kézműves tevékenységet. Lehetséges feladványok: - Origami - Gobelin - Kosárfonás - Csipkeverés - Kötés - Horgolás - Lekvárfőzés - Bórdíszmű készítése - Fonás, szövés - Nemezelés	Kis kártyák, amelyekre előzőleg felírtuk a kézműves tevékenységeket
13	10 perc	Amerikából jöttem	A résztvevők közül valaki kimegy a szobából és választ egy kézműves mesterséget. Ezután bejön és azt mondja: „Amerikából jöttem, híres mesterségem címe K....”. (kosárfonó). Majd elmutogatja a választott mesterségét. (Ha sokáig nem sikerül kitalálni, akkor hangutánzó hangokat is adhatnak a mesterek.) Aki a gondolt mesterséget kitalálja, az megy ki új mesterséget bemutatni.	-

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközanyag
14	10 perc	Kézműves költők	A résztvevőket két csoportra osztjuk. Mindkét csoport kap egy borítékot, amelyben különböző szavak találhatóak cetlikon. A cetlikon szereplő szavak minden esetben valamilyen kézműves tevékenységhez köthetők, melyeket a foglalkozásvezető szabadon választhat meg (pl. kötőtű, fonal, vessző, csipke stb.) Az egyes csoportok feladata, hogy a kapott szavakból alkossanak egy minimum 6 sorból álló verset. Biztassuk őket arra, hogy lehetőség szerint humoros verseket költsenek, megalapozva az aznapi pozitív csoporthangulatot.	Kézműves tevékenységhez köthető szavak cetlikon Borítékok a szócetlik átadásához Papírlap és toll a versek lejegyzéséhez
15	10 perc	Telefon	A kezdő résztvevő felveszi a képzeletbeli telefont, s elkezd beszélni valamilyen társáról. Csupa olyan dolgot mond, amiről a hívott fél magára ismerhet, rájöhet, hogy róla van szó. Amikor a kiszemelt játékos rájön, hogy róla beszélnek, felveszi a telefont, vagyis jelzi, megkapta az üzenetet. Most ő kezd beszélni valaki másról.	-
16	10 perc	Érzelmek képekkel	Egy asztalon elhelyezünk különböző képeket, kártyákat. A feladat célja, hogy a résztvevők kiválasszák a kártyák közül azt, amelyik leginkább tükrözi az aznapi hangulatát, vagy valamilyen módon azonosulni tud azzal a képpel. Mindenki visszaül a helyére, egyesével megmutatják a csoportnak az általuk húzott kártyát, és ismertetik, hogy miért pont azt húzták.	Kártyák képekkel (minél több, annál jobb)
17 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Hungarikum	A résztvevők számának megfelelő számú hungarikumot kiválasztunk előre, kinyomtatunk róla egy-egy képet. Mindegyik résztvevő húz egy képet, de nem nézheti meg, felmutatja a többieknek, akik tömondatos jellemzést mondanak róla, de a hungarikumot vagy abban szereplő dolgokat nem mondhatják ki, és az alapján ki kell találnia annak, aki húzta a képet, hogy mely hungarikum szerepel rajta. Segítség: www.hungarikum.hu	Képek hungarikumokról

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszköz igény
18 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Magyar népmesék	Válasszunk egy-egy magyar népmesét, olvassuk fel röviden a történetét a szereplők megnevezése nélkül, és találja ki a csoport, hogy mely mese lehet. Segítség: http://www.magyarvagyok.hu/kultura/hun-garikum/nepmesek/ vagy www.youtube.com Magyar népmesék sorozat	Mesék nyomtatva, vagy fájlban
19 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Ősi magyar legendák	Válasszunk egy-egy magyar legendát, és kérdezzük meg, hogy ki mit tud róla, majd egészítsük ki az információikat. Pl. a tihanyi visszhang mondája vagy az adott hónap jellemző legendái. Segítség: http://www.magyarvagyok.hu/kultura/hun-garikum/osi-magyar-hitvilag/	Legenda nyomtatva vagy fájlban
20 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Magyar gasztronómia	Nyomtassunk ki a csoport létszámának megfelelő számú jellegzetes gasztronómiai fogást, találják ki, mi az, és beszéljünk róla. Pl. grillázstorta, birsalmasajt, somlekvár stb. Segítség: http://www.magyarvagyok.hu/kultura/hun-garikum/magyar-gasztronomia/	Fotók gasztronómiai fogásokról
21 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Hajó	Egy flipchart papírra felrajzolunk egy nagy vitorláshajót. Minden résztvevőnek adunk egy kis papírból kivágott emberfigurát. Megkérjük őket, hogy helyezték el magukat a hajón oda, ahol szerintük az adott kézműves tevékenységben ők éppen tartanak (pl. ha valaki nagyon jártas már a gyöngyfűzésben, akkor teheti magát a hajókormány mögé, ha valaki nem érzi magabiztosnak még a tudását, teheti magát a hajótatba). Kérjük meg a résztvevőket, hogy a választásukat indokolják. A feladat a foglalkozásvezető összegzésével zárul. A szakkör 11. alkalmán ezzel a feladattal már találkoztak a résztvevők. A cél, hogy meg tudjuk figyelni, az azóta megvalósult 10 foglalkozásalkalom hatására hová helyezik magukat.	Vitorláshajó felrajzolva egy flipchart táblára Papír emberek a csoport létszámának megfelelően Blutack

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszköz igény
22 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Mi van a dobozban?	<p>A foglalkozásvezető úgy tartja a kezét, mintha egy kisebb doboz lenne benne, közben felvezeti a gyakorlatot a csoport számára:</p> <p>"Egy nem létező kartondobozt tartok a kezemben. Látja mindenki? (Legyen komoly a tekintetünk, a csoport bólogatni fog.) Kérdezzük meg valakitől: Milyen nagy ez a doboz? (Bármit is mondjon, fogadjuk el.) Úgy van. Mindenki egyetért? Ez egy varázsdoboz. Hamarosan meglepődhetnek azon, hogy a csoport felének egy ugyanilyen doboz van a széke alatt. Lássuk csak, kinek is? (Tegyünk úgy, mintha letennénk a dobozt, s kezdjük a játékot.)</p> <ol style="list-style-type: none"> Osszuk párba a résztvevőket tetszőlegesen, egyúttal a párokon belül határozzuk meg az "A" és "B" személyt. Kérjük meg az "A"-kat, hogy a székük alól vegyék elő a kis varázsdobozukat. "A" személy "B" személy elé tartja a dobozt, majd azt mondja: "Nos, kedves Barátom, meséld el nekem, milyen mulatságos holmik vannak ebben a dobozban." "B" személy belenyúl a dobozba és kivesz egy képzeletbeli tárgyat, amit meg is nevez. Egyetlen kikötés, hogy a tárgynak valamely képzőművészeti ághoz tartozónak kell lennie. "B" addig vesz ki tárgyakat a dobozból, amíg el nem fogynak az ötletei. Most "B" kiveszi a dobozt "A" kezéből, és kedvesen azt mondja: "Rajtad a sor". Most ""A"" személy húz a varázsdobozból, egyetlen kikötés, hogy híres képzőművészeti alkotásnak kell lennie (pl. Dávid szobor, Mona Lisa festménye stb.) Ha szeretnénk nehezíteni a játékon, akkor meghatározhatjuk, hogy pl. csak híres festményeket húzhat ki a résztvevő a dobozból. 	-

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszköz igény
23 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Mentimeter Azért szeretek kézműveskedni, mert...	A feladat célja az adott szakköri alkalomra való ráhangolódás. A szakkörszervező elindítja a mentimeter alkalmazást (www.mentimeter.com), amelyben előzőleg létrehozta a tételmondatot tartalmazó kockát. A résztvevők csatlakoznak a felülethez saját okoseszközükkel (www.menti.com) azáltal, hogy beírják a szükséges kódot, majd mindannyian megosztanak három olyan gondolatot, amely miatt szeretnek kézműveskedni, ezáltal létrejön egy színes szófelhő. A foglalkozásvezető az összes gondolat beérkezése után levonhat következtetéseket, feldolgozza a kapott válaszokat. A közösen létrehozott szófelhőt ki is lehet nyomtatni, és egyfajta csoportproduktumként a teremben ki lehet ragasztani.	Laptop, projektor, internet, mentimeter alkalmazás, mobiltelefon
24 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Nobel-díjasaink	Számos magyar kapott Nobel-díjat, párat ismerjük meg közülük. Keressük ki néhányuk fotóját (pl. annyit, amennyi fős a csoport): ki ismeri fel, ha nem ismerik fel, akkor olvassunk fel pár sort az életéről, találmányáról, ha az sem segít, mondjuk el, ismeretterjesztő feladvány. Segítség: http://www.matud.iif.hu/01dec/beck.html	Fotók magyar Nobel-díjazottairól
25 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Magyar népdalok	Hajdan a fonóban gyakran végeztek közös kézműves tevékenységet is, ami közben énekeltek. Ismerjük meg néhány magyar népdalt, akár keressük meg Youtube-on és hallgassuk meg, vagy általunk is ismerteket válasszunk és énekeljük el. Segítség: https://mek.oszk.hu/06200/06234/html/index.htm	Laptop, internet (YouTube), hangszóró
26 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	10 perc	Magyar állatfajták	Ismerjük meg a magyar állatfajtákat! A csoport létszámának megfelelő számú képet nyomtassunk ki magyar állatfajtákról, ismerjük fel, beszéljünk róla. Segítség: https://termeszetvedelem.hu/oshonos-haziállat-fajtak/	Fotók magyar állatfajtákról

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszköz igény
27 (utolsó előtti 4. alkalom, abban az esetben, hogyha a foglalkozássorozat nem 30 alkalmas)	10 perc	Ki vagyok én?	Mindenki felír egy ragasztós felületű lapra egy olyan híres személyt, akit valószínűleg mindenki ismer a teremben. Mindenki a tőle balra ülő személy hátára ragasztja a papírt. Ezután fel kell állni és mindenkitől egy kérdést kell kérdezni a személyre vonatkozóan. A feladat az, hogy mindenki rájöjjön, ki van a hátára írva, kicsoda ő?	Ragasztós felületű lap (pl. post-it)
28 (utolsó előtti 3. alkalom, abban az esetben, hogyha a foglalkozássorozat nem 30 alkalmas)	10 perc	Pantomim	A feladat során a résztvevők egymás után egyesével, szavak nélkül elmutogatnak egy tevékenységet, amelyet szívesen folytatnak szabadidejükben, ami a hobbijuknak tekinthető. A csoport többi tagjának feladata, hogy kitalálják az elmutogatott cselekvést.	-
29 (utolsó előtti alkalom, abban az esetben, hogyha a foglalkozássorozat nem 30 alkalmas)	10 perc	Csak én...	A feladat lényege, hogy a csoport tagjai megfogalmazzanak magukban egy olyan állítást, amelyről úgy vélik, hogy ez csak rájuk igaz. Például: Csak én fűztem már a csoportból gyöngygallért. A feladat kezdetén mindenki feláll, majd egyesével mondanak egy-egy állítást magukról. Akire az állítás nem igaz, helyet foglal, azonban akire szintén igaz a társa állítása, az állva marad. A feladat gyorsan rávilágít a közös tulajdonságokra, hobbikra, érdeklődési körökre.	-
30 (utolsó alkalom, abban az esetben, hogyha a foglalkozássorozat nem 30 alkalmas)	10 perc	Csoportrajz	Közösen létrehozott "alkotás". A csoportban körbeadunk egy papírlapot. Erre a lapra mindenki felrajzol egy vonalat, kiegészítve ezzel a keletkező rajzot. Miután mindenki rajzolt a lapra, közösen meg lehet nézni a kész ábrát. Címet is adhatunk a képnek.	-

Javasolt záró feladatok szakköri foglalkozásokhoz

Javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközigény
1	5-10 perc	Ajándék	Beszélgetés a készített tárgyról és a családról, barátokról: ezáltal a készített tárgy indít el egy beszélgetést, amivel a résztvevők többet megtudnak egymásról, egymás szeretteiről. A zárókérdés: a foglalkozás keretében készített tárgyat (vagy ha több tárgy van, akkor valamely tárgyat) kinek adná a családi, baráti körében és miért? Mindenkit 1 percben meghallgatunk, a többiek is visszakérdezhetnek, majd rátérünk a következő résztvevőre.	-
2	5-10 perc	Villámkérdések tematikusan...	A feladat során a csoportvezető megkéri a résztvevőket, hogy röviden, egymás után válaszoljanak egy kérdésre személyes benyomásuknak megfelelően. A válaszokat sem a foglalkozásvezető, sem a résztvevők nem kommentálhatják, egészíthetik ki. A feltett kérdés témája tetszőleges lehet, javasolt kérdések: 1. Miért fontos számodra a közösség? 2. Véleményed szerint miért fontos a népi kézműves tevékenységek megismerése? 3. Miért fontos, hogy továbbadjuk a foglalkozási téma szerinti mesterségek alapjait?	-
3	5-10 perc	Mit mesélek majd a foglalkozásról?	A csoportvezető feltesz három kérdést a résztvevőknek, melyre gyorsan kell válaszolniuk egyesével. 1. Mit mesélek majd otthon a foglalkozásról? 2. Mit mesélek majd a munkatársaimnak a foglalkozásról? 3. Mit mesélek majd a barátaimnak a foglalkozásról?	-

Javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközigény
4	5-10 perc	Öt ujj	A csoportvezető minden résztvevőnek ad egy papírlapot, amelyen körberajzolják saját kezüket. Az egyes ujjakon az alábbi kérdéseket kell megválaszolniuk a foglalkozási alkalommal kapcsolatban: - Hüvelykujj: Valami, ami remek volt. - Mutatóujj: Valami, amiből többet szeretnék. - Középsőujj: Valami, ami ostobaság volt szerintem. - Gyűrűsujj: Valami, amiben megakadtam (új dolog, meglepő volt, ijesztő volt stb.) - Kisujj: Valami, amiről szívesen hallottam volna többet. - Tenyér (szükség szerint): Visszajelzés a csoportnak, csoportvezetőnek.	Résztvevők számának megfelelő papírlap és toll
5	5-10 perc	Szakköri etikett	Határozzuk meg közösen, mik azok a szabályok, amiket szeretnénk, ha a szakkör folyamán mindenki betartana, és írjuk fel. Pl. Ne késs! Segíts másoknak is, ha készen vagy! Segítsd a jó hangulatot! stb. Csak olyan szabályt fogadjunk el, amit mindenki támogat.	Csomagolópapír, vagy flipchart papír, vagy A3-as lap, filc
6	5-10 perc	Három tulajdonságot kifejező szó	A résztvevők egy percet kapnak arra, hogy három tulajdonságot kigondoljanak, amelyek szerintük a legjobban kifejezik a foglalkozásról szerzett benyomásaikat. Ezután minden résztvevő elmondja a saját három szavát, melyhez semmilyen kommentárt nem fűznek a többiek.	-
7	5-10 perc	Hangulat barométer	Egy előkészített flipcharton (amin egy koordináta rendszer szerepel) bizonyos kritériumok alapján a résztvevők értékelik a szakköri foglalkozás alkalmát. Az értékelés során az előzőleg kiosztott jelölőt ragasztják a koordinátában tetszőleges helyre. Célszerű, hogy a koordináta-rendszer egyes tengelyeit 1-től 10-ig terjedő értékekkel skálázzuk. Lehetséges kritériumok: - Túl sokat, vagy túl keveset követelnek tőlem a foglalkozáson. - Jól érzem magam a foglalkozások alkalmával. - Szeretem ezt a szakkört, mert az elvárásaimnak megfelel.	Flipchart lap barométer ábrával Csoport létszámának megfelelő jelölők

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközigény
8	5-10 perc	Másképp...	A szakköri foglalkozás végén fogalmazzák meg a résztvevők, hogy legközelebb mit érdekes másként csinálni: - Mit csinálnának ők egyénileg másként? - Mit javasolnak a szakkörszervezőnek, hogy csináljon másként? - Mit javasolnak, hogy csoportosan mit csináljanak másként?	-
9	5-10 perc	Közösségeink	A szakköri foglalkozás végén beszéljünk a közösségeinkről: ki milyen közösségek tagja még a családi, és a jelenlegi szakköri közösségen túl? Lehet más kézművesség, előadóművészeti (néptánc, énekar stb.), egyházi, sport, munkahelyi, tanulócsoporthoz kötődő stb. közösség. Meséljen mindenki pár mondatot az egyéb közösségeiről!	-
10	5-10 perc	Tőlem-Neked	A foglalkozásvezető közli, hogy az aznapi foglalkozási alkalom a végéhez közeledik. Szeretné, ha mindenki valamilyen szimbolikus ajándékot vinne haza magával. Ezért arra kér mindenkit, hogy valamennyi csoporttársának küldjön egy-egy post-iten, vagy előre felvágott négyzet alakú papírlapon valami személyes, neki szóló ajándékot, amiről feltételezi, hogy örülni fog neki (pl. egy kisebb rajz, kedves üzenet stb.) Ezután a kiosztott cetlikre/lapokra mindenki felírja a kedves üzenetet, amelyet neki küld búcsúzóul. A cetlit összehajtja, majd a tetejére írja a címzett nevét. A gyakorlat során kérjük meg a résztvevőket, hogy lehetőség szerint minden csoporttársuknak írjanak valamilyen kis búcsúajándékot. Amikor mindenki készen van, "kipostázzák" a cédulákat, vagyis mindenkinek a székére rakják a neki szólót. Amikor a címzettek elolvasták, hogy mit kaptak, a résztvevőket arra kérjük, hogy adjanak a csoportnak visszajelzést a kapott ajándékokról. Mindenkinek személyes joga, hogy annyit tegyen közzé, amennyit szeretne. Kérjük meg a csoporttagokat, hogy a visszajelzés során benyomásaikról, érzéseikről is számoljanak be.	A csoport létszámának megfelelő papírlapok, vagy post-it cetlik

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszköz igény
11	5-10 perc	Visszajelzés-körök	A terem közepén papírdarabok fekszenek. Minden résztvevő elvesz onnan egy vagy több cetlit, és egy visszajelzést ír fel rá a foglalkozásról. A szakkörszervező összeszedi azokat, és az írásos oldalával lefelé visszahelyezi középre. A résztvevők felváltva húznak egyet-egyet belőle, és felolvassák a leírtakat. A visszajelzés írója kiegészítő megjegyzéseket is tehet a hallottakhoz.	Kisebb papírlapok a csoport létszámának megfelelően
12	5-10 perc	Pakolj be a bőröndbe!	A foglalkozásvezető egy flipchart lapra egy bőrönd vázlatát rajzolja. A rajznak a helyiség központi részén kell elhelyezkednie, egy minden oldalról látható asztalon. A bőrönd a résztvevőknek egy olyan jelkép, amely a szakköri foglalkozást szimbolizálja. A feladat az, hogy írják fel, vagy fessék bele benyomásaikat, gondolataikat, a pozitívumokat és negatívumokat ebbe a bőröndbe. A felszólítás így hangzik: "Pakoljatok be a bőröndbe a hazautazáshoz, tegyetek bele mindent, amit fontosnak tartotok!"	Nagyméretű bőröndrajz
13	5-10 perc	Mit mesélek majd a foglalkozásról?	A résztvevőknek felteszünk három kérdést, amelyre gyorsan kell válaszolniuk: - Mit mesélek majd otthon a foglalkozásról? - Mit mesélek majd a munkatársaimnak a foglalkozásról? - Mit mesélek majd a barátaimnak a foglalkozásról? A szakkör 3. alkalmán ezzel a feladattal már találkoztak a résztvevők, megválaszolták a feltett kérdéseket. A cél, hogy meg tudjuk figyelni, az azóta megvalósult 10 foglalkozásalkalom hatására miket felelnek most.	-

Javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközanyag
14	5-10 perc	Öt ujj	<p>A csoportvezető minden résztvevőnek ad egy papírlapot, amelyen körbe rajzolják saját kezüket. Az egyes ujjakon az alábbi kérdéseket kell megválaszolniuk a foglalkozási alkalommal kapcsolatban:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hüvelykujj: Valami, ami remek volt. - Mutatóujj: Valami, amiből többet szeretnék. - Középsőujj: Valami, ami ostobaság volt szerintem. - Gyűrűsujj: Valami, amiben megakadtam (új dolog, meglepő volt, ijesztő volt stb.) - Kisujj: Valami, amiről szívesen hallottam volna többet. - Tenyér (szükség szerint): Visszajelzés a csoportnak, csoportvezetőnek. <p>A szakkör 4. alkalmán ezzel a feladattal már találkoztak a résztvevők, megválaszolták a feltett kérdéseket. A cél, hogy meg tudjuk figyelni, az azóta megvalósult 10 foglalkozás, alkalom hatására miket felelnek most.</p>	Résztvevők számának megfelelő papírlap és toll
15	5-10 perc	Ajtók és kapuk	<p>A foglalkozásvezető olyan képeket gyűjt össze, amelyeken új és régi, fából vagy vasból stb. készült kapuk/ajtók vannak. Minden résztvevő választ egyet, amelyiket a legközelebb érzi a lelkiállapotához, helyzetéhez. Ezután a játékosok leírják, hogy milyen helyzetben vannak, és elképzelik, mi van az ajtó mögött, mi történhet.</p> <p>Pl.: a vaskaput nehéz kinyitni, a fából készült ajtó új lehetőségeket nyit meg. Az ajtó a cél felé mutató utat jeleníti meg.</p> <p>Figyeljünk arra, hogy biztosan lesznek olyanok, akik ugyanazt a képet szerették volna választani. Mindenki válasszon sajátot, de adhatunk esélyt, hogy megosszák ezek a résztvevők, hogy miért a másikat választották volna (általában maguktól is megteszik).</p>	Képek ajtókról és kapukról

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközanyag
16	5-10 perc	Érzelmi kerék	Visszatérünk a foglalkozás elején megosztott érzelmekre, és megkérdezzük, hogy mennyiben változtak az érzelmeik, érzéseik a foglalkozás végére, és mi ennek az oka.	-
17 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	Jelzőlámpa	Minden résztvevő kap egy piros, egy sárga és egy zöld kártyát. A csoportvezető egymás után újra felidézi a nap különböző helyzeteit, tevékenységeit. A hangulat értékelésére, jellemzésére a csoport felmutatja a lámpa annak megfelelő színét. Minden gyakorlatra vonatkozóan megkérdezzük az alábbi állítások mindegyikét, valamelyikét és további kérdéseket: Pl.: - Csoportunk jól oldotta meg közösen a ... feladatot! - Kivettem a részem a ... gyakorlat megoldásból! - Ha valaki mondott valamit, mindenki jól odafigyelt a .... gyakorlat során!	Sárga, piros és zöld kártyák/lapok, kérdések
18 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	Kézműves barátok	Beszélgessünk arról, hogy van-e, akinek bármely ismerőse, barátja, családtagja stb. valamilyen kézműves tevékenységet végez. Mi az, miért jó, érdekl-e a csoportot stb., beszéljünk róla. Ha nincs ilyen, akkor mi az a kézműves tevékenység, amit valamely ismerősüknek el tudnának képzelni.	-
19 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	1 perces hobbi	Mindenki beszéljen egy hobbijáról 1 percben. A szakkörszervező mérje az időt, hogy mindenki 1 percet beszélhessen, ezzel is fejlődik az időbeosztásuk, miközben megtudnak egymásról új információkat.	-

javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközanyag
20 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	Harmonika	Mindenki maga elé vesz egy lapot, ráírja felülre a nevét. Átadja a mellette levő társának, aki alulra ráír egy olyan tevékenységet, amit szívesen csinálna a másikkal szabadidőben, akinek a neve a lap tetején van (moziba mennék veled, elmennék egy kiállításra veled, egy új kézművességet is megtanulnék veled stb.) Utána felhajtja a ráírt szöveget harmonikaszerűen. Átadja a következőnek, az is ráír a név gazdájához kötődő szívesen végzett tevékenységet, majd felhajtja. Addig haladunk, míg mindenkihez visszaért a saját lapja, ekkor megnézheti, akár fel is olvashatjuk.	Részvevők számának megfelelő A/4-es lap, toll
21 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	Időbeosztás	Beszélgessünk a résztvevőkkel arról, hogy milyen a foglalkozás során az időbeosztásuk, hogyan érzik, miben kellene változtatniuk, hol kellene gyorsítani, hol kellene lassabban, precízebben dolgozni. Segítsük egymás hatékony időbeosztását.	-
22 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	Palackposta	Mindenki kap egy cetlit, amire felírhatja, hogy a következő szakköri foglalkozássorozat résztvevőinek mit üzenne, mire figyeljenek, mitől lesz még jobb a szakköri foglalkozássorozatuk, mint a mostani. Ezt követően felolvassák egymásnak és megbeszélik.	Toll, post it, vagy negyed A/4-es lap
23 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	Véleménycsere félkérdésekkel	Mindenki kap a kérdésekből egy elejét és egy másiknak a végét. Elsőként keressék meg a kérdésük másik felét, majd válaszoljanak rá. Pl. Szerinted ki a / legügyesebb a csoportban? Szerinted mely / tárgyak fognak legjobban tetszeni a kiállítás megtekintőinek? Szerinted hogyan / érdemes tovább folytatni a szakkört a mostani sorozat után? Szerinted hol / lenne a kiállítás ideális helye? Szerinted milyen / zene, tánc vagy ének legyen a kiállításmegnyitón?	Félkérdések kivágva

Javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközigény
24 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	10 év múlva	A résztvevők egy időutazáson vesznek részt, és 10 évvel későbbi időpontban találkoznak. Mindenki a 10 évvel későbbi önmagát képviseli, így mesélje el, mi változott 10 év alatt az életében!	-
25 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	Erősségek-gyengeségek	Gyűjtjük össze, hogy mik a foglalkozássorozat erősségei, amik jók, amin nem kell változtatni, és mik a gyengeségei, mi az, amin még fejleszteni kellene. Az ötleteket a következő foglalkozássorozatnál felhasználhatjuk.	Flipchart papír, vagy A/4-es lap és toll
26 (abban az esetben használjuk, ha a foglalkozássorozat több, mint 20 alkalmas)	5-10 perc	Vágyott tulajdonság	Mindenki említsen 1-2 olyan tulajdonságot, képességet, amiből szeretne többet, hogy még hatékonyabban tudja ezt a szakköri tevékenységet végezni. Pl. precizitás, pontos látás, előre gondolkodás stb. Beszéljük meg az elhangzottakat.	-
27 (utolsó előtti 4. alkalom, abban az esetben, hogyha a foglalkozássorozat nem 30 alkalmas)	5-10 perc	Folytatás?	Hamarosan véget ér a foglalkozássorozat. Ki mit gondol a folytatásról? Próbáljanak új szakkörtípust (lásd www.aszakkor.hu)? Keressenek a mostani foglalkozástípusban szakkörvezetőt és vele folytassák? Szakkörön kívüli egyéb baráti, közösségi tevékenységeket csináljanak együtt? A szakkörszervező próbálja ösztönözni a közösséget, hogy közösen találják ki, hogyan lehetne elérni a közösség megtartását?	A www.aszakkor.hu oldal átnézése együtt (opcionális)
28 (utolsó előtti 3. alkalom, abban az esetben, hogyha a foglalkozássorozat nem 30 alkalmas)	5-10 perc	Kiállítás	A foglalkozássorozat végén cél egy közös kiállítás megvalósítása, készüljünk erre közösen! Tervezzük meg a feliratokat, a plakátot, a programot, a meghívottak körét, a vendéglátást, ha van rá mód stb.! A szakkörszervező feladata a kiállítás megszervezése és megvalósítása, de próbálja meg minél inkább bevonni ebbe a közösséget, szervezzen közösségi kiállítást! Ez a téma több foglalkozáson is napirendre kerülhet egészen a zárásig.	Papírlap a megbeszéltek rögzítéséhez

Javasolt nap	Időtartam	Feladat címe	Módszer	Anyag- és eszközigény
29 (utolsó előtti alkalom, abban az esetben, hogyha a foglalkozássorozat nem 30 alkalmas)	5-10 perc	Kiállításválogató	Mindenki kiválogathatja az elkészült tárgyai közül, hogy mi kerüljön a kiállításra, miért pont az, beszéljék meg egymással és a szakkörszervezővel. Amennyiben már előbb szeretnék a feliratokat elkészíteni, a kiállítás plakátjára képeket készíteni stb., akkor ez a gyakorlat kerülhet előbbre is, és akkor annak a napnak a zárófeladatával átcserélhető.	A szakkörön elkészült tárgyak
30 (utolsó alkalom, abban az esetben, hogyha a foglalkozássorozat nem 30 alkalmas)	5-10 perc	Foglalkozászáró ajándék	A foglalkozássorozat lezárult, azonban ennek a produktumaiból készült kiállítás még hátravan. Ott viszont már a csoporttagok családtagjai, barátai stb. is jelen lesznek, ezért a foglalkozássorozatnak itt legyen egy formális zárása. Erre a záró játékra már előtte 1-2 héttel felhívhatjuk a csoport tagjainak figyelmét, hogy mindenki készüljön rá. Két esetleges lehetőség: A. készítsen mindenki otthon valamilyen ételt, amit elhoz erre az alkalomra, együtt elfogyasztják, és egy jó hangulatú közös étkezéssel zárják a foglalkozássorozatot. B. válasszon mindenki az elkészített tárgyaiból egyet, és ajándékozza egy másik társának, akit előre kihúz 1-2 héttel előre, hogy mindenki 1-1 ajándékot kapjon. Indokolja meg, hogy miért azt a tárgyat adja neki emlékül.	A. Otthon elkészült ételek, italok B. A szakkörön elkészült tárgyak

Felhasznált források

Jogszabályok

- 1997. CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
- 20/2018. (VII.9.) EMMI rendelet a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről

Kiadványok

- Dévai Margit (2001): Találd ki magad! Bp., Lamin Stúdió
- Gabnai Katalin (2005): Drámajátékok: bevezetés a drámapedagógiába. Bp., Helikon Kiadó
- Juhász Erika – Pete Nikoletta (2018): A közösségi művelődés képzési és továbbképzési rendszere. [Tudástár a közösségi művelődésben sorozat 1. kötet.] Budapest, Nemzeti Művelődési Intézet. Elérhető: <https://nmi.hu/wp-content/uploads/2019/02/Tudástár-I.-A-közösségi-művelődés-képzési-és-továbbképzési-rendszere..pdf>
- Juhász Erika – Pete Nikoletta (szerk.) (2013): Tréningek a tehetséggondozásban. Szeged – Debrecen, Belvedere Meridionale Kiadó – KultúrÁsz Közhasznú Egyesület. Elérhető: http://www.kulturasz.hu/letoltes/Treningek_a_tehetseggondozasban_kotet_vegleges.pdf
- Juhász Erika – Pete Nikoletta (szerk.) (2014): Életvezetési tréninggyakorlatok. Debrecen, KultúrÁsz Közhasznú Egyesület. Elérhető: http://www.kulturasz.hu/letoltes/Eletvezetesi_treninggyakorlatok_online_konyv.pdf
- Juhász Erika (2016): A felnőttek képzése és művelődése egykor és ma Magyarországon. Debrecen, Csokonai Kiadó
- Kary József – Török Rita – Juhász Erika – Závogyán Magdolna – Szedlacsek Emília – Csulák-Muliter Mariann – Benkei-Kovács-Balázs – Barnucz Anita (2018): Útmutató a közművelődési szakterület megújult jogszabályi környezetének alkalmazásához. Budapest, Nemzeti Művelődési Intézet
- Magyar Drámapedagógiai Társaság (2007): Játéktár. Elérhető: <http://www.drama.hu/mdt.pl?ID=ja&VALUE=0&GUID=0>
- Nemzeti Művelődési Intézet (2021): Magyarország közművelődése a közművelődési statisztikai adatok alapján 2006–2020. (Belső dokumentum.) Budapest, Nemzeti Művelődési Intézet
- Rudas János (2007): Delfi örökösei. Önismereti csoportok – elmélete, módszer, gyakorlat. Budapest, Lélekben Otthon Kiadó
- Rudas János (2011): Javne örökösei. Budapest, Lélekben Otthon Kiadó

- Varga Irén (2004): Önismereti játékok gyűjteménye. Debrecen, Pedellus Kiadó
- Závogyán Magdolna – Szedlacsek Emília – Juhász Erika – Török Rita – Kary József – Varró Marianna (2019): Útmutató II. a közművelődési feladatellátás dokumentumainak elkészítéséhez – Példatár. Budapest, Nemzeti Művelődési Intézet